

METODOLOGIJA ANALIZE TRŽIŠTA RADA ZA ŠIBENSKO-KNINSKU ŽUPANIJU I GRAD KNIN

PRIRUČNIK

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz Evropskog socijalnog fonda

ULAGANJE U BUDUĆNOST

Autori ovog priručnika su Branka Meštrović i Robert Babić iz MMV Savjetovanja za razvoj i WYG savjetovanja d.o.o.

Priručnik je napravljen za potrebe edukacije članova PVTR Šibensko-kninske županije o metodologiji za analizu tržišta rada s ciljem izrade prijedloga programa za obrazovanje odraslih. Edukacije se odvija u okviru projekta „*Razvoj vještina POU Knin*“ u okviru natječaja „Jačanje kapaciteta ustanova za obrazovanje odraslih“, sufinanciranog od Europske unije iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Pučkog otvorenog učilišta Knin i ni na koji način se ne može smatrati da odražava gledišta Europske unije.

Nositelj projekta:

Pučko otvoreno učilište Knin, IV. gardijske brigade b.b., Knin

Tel i fax: 385/22-662-400

e-mail: pou-knin@pou-knin.hr ; <http://www.pou-knin.hr/>

Partner:

Grad Knin, Tuđmanova 2, Knin; www.knin.hr

Suradnici:

HZZ Područni ured Šibenik i Ispostava HZZ-a Knin; Matije Gupca 42a, Šibenik; www.hzz.hr

Provedbeno tijelo razine I:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Donje Svetice 38, Zagreb

www.mzos.hr ; e-mail: esf@mzos.hr

Provedbeno tijelo razine II:

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Organizacijska jedinica za upravljanje strukturnim instrumentima, Radnička cesta 37b, Zagreb

www.asoo.hr/defco ; e-mail: defco@asoo.hr

www.ljudskipotencijali.hr www.strukturnifondovi.hr

UVOD

Pučkom otvorenom učilištu Knin dodijeljena su sredstva za provedbu projekta „Razvoj vještina POU Knin“ u okviru natječaja „Jačanje kapaciteta ustanova za obrazovanje odraslih“, sufinanciranog od Europske unije iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“.

Vrijednost projekta „Razvoj vještina POU Knin“ iznosi 126.369,96 eura, a udio kojeg sufinancira Europska unija iznosi 112.165,98 eura, izraženo u postotku 88,76%. Projekt provodi Pučko otvoreno učilište Knin u suradnji sa partnerom na projektu Gradom Kninom i suradnicima na projektu, regionalni šibenski i područni kninski uredi Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Ciljevi projekta su jačanje kapacitete ustanova za obrazovanje odraslih osoba i povećanje kompetencija, znanja i vještina kod ciljne skupine obuhvaćene ovim projektom(dugotrajno nezaposlene osobe) gdje će se poštivati zadati kriteriji odabira. Ovim projektom su predviđene još dvije edukacije koje prethode provedbi programa osposobljavanja. Prvu edukaciju prolaze članovi radne skupine Partnerskog vijeća tržišta rada Šibensko-kninske županije u okviru koje će biti osposobljeni u implementaciji analize tržišta rada na temelju čijih će se rezultata formirati novi programi osposobljavanja. Drugu edukaciju će pohađati predavači POU Knin iz područja andragogije, a u svrhu kvalitetnije provedbe programa osposobljavanja. Nakon provedbe navedenih aktivnosti pristupit će se odabiru polaznika programa osposobljavanja i implementaciji istih.

I. TRŽIŠTE RADA I ANALIZA TRŽIŠTA RADA

Tržište rada označava ponudu i potražnju radnika, a uključuje njihovu pripremu, zapošljavanje, napredovanja, otkaze, čekanje na posao, konkurenčiju u traženju posla i na samome poslu (Grbac, 2010.g) i sve to utječe na formiranje cijene rada.

Potražnja na tržištu rada: ukupna ponuda radnih mesta odnosno potražnja poslodavaca za angažiranjem određene količine rada (pod definiranim uvjetima) i po određenoj cijeni

Ponuda na tržištu rada: ukupna količina vremena određene količine pojedinaca različitih znanja i vještina koja se nudi u zamjenu za određenu cijenu.

Bilo koja informacija o veličini i sastavu tržišta rada ili bilo kojeg dijela tržišta rada, načinu na koji ono ili bilo koji njegov dio funkcioniра, njegove probleme, prilike koje su mu na raspolaganju te namjere ili težnje povezane sa zapošljavanjem onih koji su njegov dio (izvor: Međunarodna organizacija rada - ILO)

Ključni pokazatelji tržišta rada:

ZAPOSLENOST	NEZAPOSLENOST
1. broj zaposlenih	1. broj nezaposlenih
2. stopa zaposlenosti	2. stopa nezaposlenosti
3. zaposlenost prema djelatnosti	3. struktura nezaposlenih
4. struktura zaposlenih	4. dugotrajna nezaposlenost
5. radni sati	5. neregistrirana nezaposlenost
6. zaposlenost u neformalnoj ekonomiji	PLAĆE
RADNA SNAGA	1. indeksi plaća
1. stopa aktivnosti radne snage	2. prosj. plaća po djelatnosti
2. stopa neaktivnosti radne snage	3. produktivnost radne snage

Standardizirani izvori informacija o tržištu rada:

- *Popis stanovništva*
- *Anketa radne snage*
- *Statistika HZZ-a*
- *Podaci FINA-e*
- *Izvješća DZS*
- *Statistika HZMO*

Ad hoc izvori informacija o tržištu rada:

- *Posjeti poslodavcima*
- *Rad s nezaposlenima unutar HZZ-a*
- *Lokalne ankete i istraživanja*
- *EU projekti*
- *Statistika i podaci lokalne i regionalne samouprave*
- *Fokus grupe*
- *Internet*
- *Znanstvena istraživanja i članci*

Ključni izvori informacija o tržištu rada:

1. DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU:

Glavni nositelj, diseminator i koordinator sustava službene statistike RH.Državna upravna organizacija koja samostalno obavlja svoje poslove sukladno Zakonu o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09. i 59/12.), a redovita statistička istraživanja provodi na temelju Programa statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2013. – 2017. (NN, br. 69/13.), u koji su uključena i druga ministarstva i institucije koje zajedno sa DZS-om čine sustav službene statistike.

Izvori informacija o tržištu rada:

Popis stanovništva 2011. - Najveće istraživanje u RH. Prikazuje stanje na dan 31. 03. 2011. Metodološki definirano kako bi podaci bili međunarodno usporedivi. Daje ukupnu sliku stanovništva RH za to razdoblje. Daje podatke na razini gradova/općina i mjesata stanovanja

Anketa o radnoj snazi - Anketa o radnoj snazi najopsežnije je istraživanje o obilježjima tržišta rada provedeno na uzorku kućanstava u Hrvatskoj. Njezin je cilj prikupiti podatke o veličini, strukturi i značajkama aktivnog stanovništva, tj. o radnoj snazi u Republici Hrvatskoj prema međunarodnim standardima. Daje podatke na razini NUTS 1 i NUTS 2 regija (nema na razini županija, općina i gradova!)

Izvještaji o zaposlenosti, plaćama - Objavljuju se godišnji podaci o broju zaposlenih prema djelatnostima (po županijama) na dan 31. 03. Izvještaji o prosječnim plaćama, prema županijama, prema djelatnostima, prema tipu pravnog subjekta. Podaci nisu na razini gradova/općina i kasne oko godine dana!

Link: <http://www.dzs.hr/>

2. HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE

Javna ustanova u vlasništvu RH, ustrojena Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenost sa zadaćom rješavanja pitanja iz problematike vezane uz zapošljavanje i nezaposlenost u najširem značenju tih pojmljiva. Zadužen je

za diseminaciju statističkih podataka iz područja tržišta rada koji se odnose na registriranu nezaposlenost, zapošljavanje s evidencije nezaposlenih osoba i slobodna radna mjesta.

Podaci su svrstani u 4 osnovne kategorije:

Registrirana nezaposlenost - podaci o broju nezaposlenih osoba u evidenciji HZZ-a

Ulasci u evidenciju – podaci o broju novoprijavljenih osoba koje su ušle u evidenciju nezaposlenih osoba HZZ-a

Izlasci iz evidencije - podaci o broju osoba koje su tijekom izvještajnog razdoblja izašle iz evidencije nezaposlenih osoba HZZ-a

Slobodna radna mjesta - podaci o broju traženih radnika, odnosno o broju slobodnih radnih mjesta

Link: <http://statistika.hzz.hr/>

3. HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

Javna ustanova osnovana Zakonom o mirovinskom osiguranju, kojim je ujedno započet proces reforme mirovinskog sustava, radi ostvarivanja prava zaposlenika, poljoprivrednika, obrtnika i drugih osoba iz obveznog mirovinskog osiguranja, na temelju generacijske solidarnosti. Objavljaju statističke podatke iz područja mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u RH

Podaci o mirovinsko osiguranim osobama tretiraju se kao podaci o **registriranim zaposlenim osobama**. Podaci o osiguranicima po tipu pravne osobe se objavljaju tromjesečno, samo na razini županija. Nedostaci su što daju podatke po mjestu rada osiguranika (a ne mjestu prebivališta), što nema podataka na razini gradova/općina.

Link: <http://www.mirovinsko.hr/default.aspx?ID=723>

Standardizacija – važnost korištenja zajedničke terminologije i klasifikacije informacija o tržištu rada kako bi bile uporedive i jednostavne za koristiti.

Klasifikacije:

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007 (NKD 2007) (Narodne novine, br. 58/07, 72/07) je nova inačica statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti koja je usklađena s europskom klasifikacijom.

Nacionalna standardna klasifikacija obrazovanja (NSKO) (Narodne novine, br. 105/01) rabi se za prikazivanje podataka prema obrazovanju, odnosno prema razini obrazovanja.

Nacionalna klasifikacija zanimanja 2010 (NKZ 10) (Narodne novine, br. 147/10, 14/11) predstavlja normu za iskazivanje podataka po zanimanjima. Zanimanje je definirano kao skup poslova i radnih zadataka koji su svojim sadržajem i vrstom organizacijski i tehnološki toliko srodnici i međusobno povezani da ih obavlja jedan izvršitelj koji posjeduje odgovarajuća znanja, sposobnosti i vještine.

Analiza tržišta rada je sustavno istraživanje i utvrđivanje informacija koje ocjenjuju učinkovitost tržišta rada u kojem se radnici natječu za poslove, a poslodavci se natječu za radnike.

Analiza tržišta rada može biti:

- nacionalna
- lokalna
- sektorska
- za jednu industriju
- komparativna

Analiza tržišta rada se sastoji često od 4 faze:

1. FAZA: PRIPREMA I PLANIRANJE

- Definiramo točnu svrhu/ciljeve analize
- Informiramo sve važne partnere o provedbi analize / dijeli se radni zadaci
- Obavještavamo ostale dionike o provedbi analize tržišta rada
- Sakupljamo i proučavamo postojeće informacije o tržištu rada

2. FAZA: PROVOĐENJE ANKETE/ISTRAŽIVANJA

- Pripremamo tim za anketiranje/istraživanje
- Planiramo posjete/intervjue sa ciljanom populacijom
- Izrađujemo upitnike/intervjue/nacrte razgovora
- Provodimo istraživanje

3. FAZA: OBRADA PODATAKA

- Agregiramo sakupljene podatke
- Vrednujemo informacije i ocijenimo nalaze
- Ustvrđujemo trendove, izvlačimo zaključke iz dobivenih podataka

4. FAZA: IZVJEŠTAVANJE

- Dovršiti Izvješće o analizi tržišta rada
- Distribuirati izvješća
- Promicati nalaze

II. METODOLOGIJA ANALIZE TRŽIŠTA RADA ZA POTREBE PROJEKTA

Prema definiranim ciljevima i prema postojećem okviru predložena je sljedeća metodologija za analizu tržišta rada za potrebe projekta. Metodologija je razrađena po koracima.

1. KORAK: ODREĐIVANJE PODRUČJA TRŽIŠTA RADA

Opis: Područje tržišta rada je geografsko područje na kojem su ljudi spremni na dnevnoj bazi putovati kako bi radili. Područje tržišta rada često ne podudara se sa administrativnim granicama nekog grada/županije.

Aktivnost:

- ✓ Odrediti zajedno sa ostalim partnerima/dionicima područje tržišta rada koje će biti predmet analize.

2. KORAK: ANALIZA PONUDE I POTRAŽNJE NA TRŽIŠTU RADA

Opis: Koristiti dostupne izvore o tržištu informacija za izračun anačize ponude i potražnje TR. Statistika on-line HZZ-a je izabrana kao osnovni izvor za takvu analizu jer je to jedina on-line baza podataka u Hrvatskoj u kojoj postoje podaci na tako detaljnoj razini kao što je npr. razina zanimanja ili na razini općine-grada, uz sve ostale detalje koje ta baza ima.

Podaci :

- *Registrirani nezaposleni* - prosjek broja nezaposlenih po godinama i broj nezaposlenih po mjesecima
- *Ulasci u evidenciju* – ukupni zbroj ulazaka po godinama i po mjesecima
- *Izlasci iz evidencije* – ukupni zbroj izlazaka po godinama i po mjesecima
- *Slobodna radna mjesta* – ukupni zbroj slobodnih radnih mesta po godinama i po mjesecima

Ponuda i potražnja na tržištu rada:

Ponuda na tržištu rada se može definirati kao sljedeći zbroj: nezaposleni + učenici i studenti koji dolaze iz školovanja + neaktivne osobe, koje nisu u evidenciji nezaposlenih a koje bi se htjele zaposliti.

U ovom radu ponuda je aproksimirana ovako:

Ponuda u mjesecu Xn=nezaposleni u mjesecu Xn-1+ ulasci u evidenciju u mjesecu Xn

gdje je X_n = tekući mjesec; X_{n-1} = prethodni mjesec; ulasci u evidenciju = ukupni ulasci iz školovanja, iz zaposlenosti, iz neaktivnosti, itd.

Tako je npr. ponuda u 03.2014. = nezaposleni u 02.2014 + ulasci u evidenciju iz školovanja u 03.2014.

Potražnja na tržištu rada se može definirati kao sljedeći zbroj: zaposleni + slobodna radna mjesta

S obzirom da ne raspolažemo podacima o zaposlenima na razini zanimanja, u ovom radu ćemo potražnju prikazati kroz dinamiku zapošljavanja, odnosno mjesečnim izlascima iz evidencije radi zapošljavanja. Podatke o izlazu iz evidencije radi zapošljavanja smo izabrali radije nego slobodna radna mjesta objavljena u HZZ-u, jer postoji i druga glasila o slobodnim radnim mjestima a osim toga izlaz radi zapošljavanja je uvjerljiviji jer je to zaista, da to tako kažemo, ostvarena potražnja.

Dakle, u ovom radu potražnja je aproksimirana ovako:

Potražnja u mjesecu X_n =izlasci iz evidencije radi zapošljavanja u mjesecu X_n

Kada stavimo u međusobni odnos ovako definiranu ponudu i potražnju onda proizlazi sljedeće:

Razlika između ukupne ponude u tekućem mjesecu, a koja se sastoji od ukupnog zbroja broja nezaposlenih iz prošlog mjeseca (na zadnji dan u mjesecu) i ukupnih ulazaka u evidenciju u tekućem mjesecu i ukupne potražnje u tekućem mjesecu, a koja se sastoji od ukupnih izlazaka iz evidencije predstavlja približan ukupni broj nezaposlenih u tekućem mjesecu. Razlika između ponude i potražnje je u pravilu malo veća od broja nezaposlenih u tekućem mjesecu jer postoje izlasci iz evidencije i zbog drugih razloga, npr. izlazak iz radne snage. Na razini pojedinog zanimanja ta razlika može biti i veća jer neke osobe mogu ući s jednim zanimanjem u evidenciju a izaći s drugim, te u tom slučaju može razlika ponude i potražnje na razini tog zanimanja biti i manja od broja nezaposlenih s tim zanimanjem u tekućem mjesecu.

Odnos ponude i potražnje izražen u formuli izgleda ovako:

Ponuda – potražnja u mjesecu X_n = nezaposleni u mjesecu X_{n-1} + ulasci u evidenciju u mjesecu X_n – izlasci iz evidencije radi zapošljavanja u mjesecu X_n ≈ nezaposleni u mjesecu X_n

Tako će npr. razlika između ponude i potražnje u 03.2014. biti = nezaposleni u 02.2014. + ulasci u evidenciju u 03.2014. - izlasci iz evidencije radi zapošljavanja u 03.2014.≈nezaposleni u 03.2014.

Napomena: Promatranjem podataka o nezaposlenosti u Šibensko-kninskoj županiji možemo vidjeti jake sezonske oscilacije kod broja nezaposlenih. Zbog toga što je za našu analizu jako važno znati odnose ulaza i izlaza iz evidencije, a kada razmislimo da sezonski

radnici kad nađu posao u sezoni izađu iz evidencije i poslije, kada se taj posao završi, opet se vraćaju u evidenciju onda vidimo da kroz analiziranje odnosa izlaza i ulaza kod sezonskih poslova ništa ne možemo saznati jer su oni koji su izašli opet ušli u evidenciju. Zbog toga preporuka je podijeliti zanimanja na pretežito sezonska i pretežito nesezonska. Naravno da nisu svi koji imaju pretežito sezonsko zanimanje zaposleni sezonski i zbog toga ih zovemo pretežito sezonskim, isto vrijedi i za nesezonska zanimanja.

Aktivnosti:

- ✓ Izvaditi podatke sa www.statistika.hzz.hr o broju nezaposlenih osoba, ulazima u nezaposlenost i izlazima iz nezaposlenosti po zanimanjima za razdoblje od 5 posljednjih godina (2009. – 2013.)
- ✓ Uključiti u tablicu i izračunati razliku u odnosu između ponude i potražnje
- ✓ Izvući popis onih zanimanja koja imaju najveću razliku u ponudi i potražnji
- ✓ Napraviti logičku provjeru popisa i definirati zanimanja
- ✓ Izvaditi podatke o broju slobodnih radnih mjesta u posljednjih 5 godina (2009. – 2013. g)
- ✓ Uposrediti sa tablicom ponude i potražnje koju ste napravili u prethodnoj aktivnosti.
- ✓ Treba vidjeti da li u nekim slučajevima (u zanimanjima gdje je izuzetno niska nezaposlenost ili je nema) bilo potražnje. Ako da, uključiti na listu zanimanja.

3. KORAK: ANALIZA OBRAZOVNIH PROGRAMA

Opis: Kako bismo ustvrdili kakve su promjene potrebne što se tiče obrazovnih programa (koje programe imamo, koje nemamo, koliko se osoba upisuje u pojedine programe) na odabranom tržištu rada potrebna je analiza obrazovnih programa. Informacije potrebne za analizu potrebno je prikupiti iz lokalnih izvora (sa područja određenog tržišta rada). Izvori su županijski i/ili gradski odjel za prosvjetu, pučka otvorena učilišta, HZZ – odsjek PU.

Aktivnosti:

- ✓ Prikupiti podatke o srednjim strukovnim školama, obrazovnim programima koja imaju verificirana, koliko učenika trenutačno polazi pojedini program (prema razredima) i koliko ih je zadnjih 5 godina (2009. – 2013.g) završilo pojedini obrazovni program.
- ✓ Prikupiti podatke o studijskim (visoko i više obrazovanje) programima sa područja odabranog tržišta rada i broju studenata koji će završiti pojednini program i i koliko ih je zadnjih 5 godina
- ✓ Prikupiti podatke o svim programima za obrazovanje odraslih po pojedinim učilištima koja djeluju na odabranom području tržišta rada, broju osoba u posljednjih 5 godina koje su završile pojedini program.
- ✓ Objediniti i analizirati podatke prema vrsti i zanimanjima pojedinih programa.

4. KORAK: ANKETA POTREBA POSLODAVACA

Opis: Postojeći raspoloživi podaci su nedostatni kako bismo napravili analizu tržišta rada – potreba za provedbom ankete među poslodavcima. Cilj ankete je ustvrditi probleme poslodavaca na odabranom području tržišta rada vezano za zapošljavanja određenih kadrova, njihove potrebe za određenim kadrovima te vještine i posebna znanja koje traže od svojih zaposlenika. Anketa se provodi kod poslodavaca koji rade u djelatnostima koja imaju najveću stopu zapošljavanja na odabranom području tržišta rada (definirano prema prijašnjoj analizi ponude i potražnje).

Aktivnosti:

- ✓ Na temelju odabranih djelatnosti nabavlja se popis svih poslodavaca iz tih djelatnosti na odabranom području tržišta rada.
- ✓ Radi se slučajni uzorak poslodavaca koji će sudjelovati u anketi – veličina uzorka se određuje prema kapacitetima provoditelja (pravilo što veći uzorak to bolje)
- ✓ Izrađuje se anketni upitnik prema definiranim ciljevima
- ✓ Provođenje ankete/razgovora s poslodavcima
- ✓ Prikupljene ankete se unose u zbirnu tablicu, obrađuju i analiziraju.

5. KORAK: SAVJETOVANJE S DIONICIMA

Opis: Kako bi se ustvrdilo da li će doći do kakvih novih gospodarskih aktivnosti, investicija ili nečeg sličnog što mi moglo uzrokovati potražnju za određenim tipom radnika, potrebno se savjetovati sa lokalnim dionicima.

Aktivnosti:

- ✓ Prikupiti sve relevantne dokumente koje mogu pomoći pri izradi prognoze buduće ponude i potražnje na tržištu rada:
 - Anketa poslodavaca HZZ-a
 - Preporuke za upisnu politiku HZZ-a
 - Razvojne strategije lokalne zajednice
 - Investicijske planove i projekte
 - Itd...
- ✓ Savjetovati se sa svim relevantnim dionicima na području:
 - Županija
 - Grad/ovi i općine
 - Razvojna agencija
 - Poduzetnički centar
 - HGK
 - HOK

- Itd...

6. KORAK: IZRADA IZVJEŠĆA

Opis: Završno izvješće treba sadržavati sve navedene analize te ukratko sumirati zaključke i na kraju donijeti popis obrazovnih programa koja treba razviti u POU Knin

Aktivnosti:

- ✓ Na temelju napravljenih analiza i prikupljenih komentara/prijedloga napraviti zbirno izvješće u kojem napraviti listu preporučenih zanimanja koja će ubuduće biti tražena na odabranom području tržišta rada.
- ✓ Predstaviti izvješće u javnosti i diminuirati rezultate svim lokalnim dionicima

PRILOG 1. VODIČ ZA KORIŠTENJE STATISTIKE ON LINE HZZ-a

1. Uvod

U ovom radu prikazan je način kako se mogu preuzeti podaci relevantni za analizu tržišta rada u Šibensko-kninskoj županiji i gradu Kninu radi analize potreba za edukacijama i razvojem novih programa osposobljavanja. To su podaci o registriranoj nezaposlenosti, ulascima u evidenciju, izlascima iz evidencije te o slobodnim radnim mjestima.

Statistika on-line Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je izabrana kao osnovni izvor za takvu analizu jer je to jedina on-line baza podataka u Hrvatskoj u kojoj postoje podaci na tako detaljnoj razini kao što je npr. razina zanimanja na 4 NKZ znamenke ili na razini općine-grada, uz sve ostale detalje koje ta baza ima. Stoga su iz te baze preuzeti relevantni podaci iz kojih je napravljena analiza tržišta rada radi analize potreba za edukacijama u Šibenskoj-kninskoj županiji i gradu Kninu a koja se nalazi u posebnom Excel dokumentu. Ovdje je prikazan način na koji su ti podaci preuzeti iz baze Statistika on-line. Treba reći da u samoj bazi Statistika on-line, u rubrici Pomoć postoji detaljan opis korištenja baze i preuzimanja podataka. Međutim, s obzirom na bogatstvo podataka u bazi Statistika on-line, bilo je potrebno dati precizan opis odabira podataka koji su potrebni za provođenje spomenute analize tržišta rada. Osim toga, u budućnosti se može pokazati potreba za osvježavanjem provedene analize pa je korisno znati kako se ti podaci mogu preuzimati.

2. Internet stranica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Statistika-on line

Internet stranica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje nalazi se na adresi: www.hzz.hr

Na lijevoj strani stranice nalazi se link Statistika on-line (ovdje označeno žutom bojom).

The screenshot shows the main homepage of the Hrvatski zavod za zapošljavanje. At the top, there is a navigation bar with links for 'Mapa weba', 'Česta pitanja', social media icons for Facebook, Twitter, and LinkedIn, and a search bar. Below the navigation bar, there is a menu with links for 'Novosti', 'Publikacije', 'Kontakti', 'O nama', 'Linkovi', and 'HZZ OFU'. On the left side, there is a sidebar with links for 'Nezaposleni', 'Poslodavci', 'Ostali korisnici', 'Mjere za poticanje zapošljavanja', 'Projekti Zavoda', and 'EURES'. There is also a section for 'Burza rada' with links for 'Tražite posao?' and 'Tražite radnika?'. A large banner in the center features a person holding a wrench and the text 'PRETRAŽITE ŽIVOTOPISE RADNIKA NA BURZI RADA' with a red button labeled 'TRAŽIM RADNIKA'. Below the banner, there is a testimonial: 'Poslodavci, tražite radnike? Istražite naše usluge i kako Vam sve možemo pomoći...' followed by a series of five dots. At the bottom of the sidebar, there is a link for 'Statistika on-line' with the subtext 'Interaktivna statistička baza podataka'. The footer area contains links for 'HZZ Novosti' and 'Novosti iz županija', as well as a link for 'Ukupno zapošljavanje iz evidencije HZZ-a'.

Kada smo kliknuli u Statistika on-line otvara se nova stranica:

The screenshot shows the 'beta verzija' of the Statistika on-line website. At the top, there is a header with the Hrvatski zavod za zapošljavanje logo and the word 'Statistika'. Below the header, there is a menu with links for 'Dobro došli', 'Registrirana nezaposlenost', 'Ulasci u evidenciju', 'Izlasci iz evidencije', 'Slobodna radna mjesta', and 'Pomoć'. In the center, there is a 'Dobro došli' message and a toolbar with various icons. The main content area is currently empty.

Na ovoj stranici vidimo da su podaci podijeljeni na: Registrirana nezaposlenost, Ulasci u evidenciju, Izlasci iz evidencije i Slobodna radna mjesta. Mi ćemo prvo izabrati Registriranu nezaposlenost.

3. Registrirana nezaposlenost

The screenshot shows the homepage of the Statistika website. At the top, there is a header with the logo of the Croatian Institute for Occupational Safety and Health (Hrvatski zavod za zapošljavanje), the word "Statistika" in large red letters, and "beta verzija" below it. To the right of the header is a graphic of three colored bars (purple, teal, orange). Below the header, there is a navigation menu with several items: "Dobro došli" (red background), "Registrirana nezaposlenost" (yellow background, indicating the current section), "Ulasci u evidenciju", "Izlasci iz evidencije", "Slobodna radna mjestra", and "Pomoć".

Klikom u Registriranu nezaposlenost pojavljuju se podaci po godinama i po županijama. Nas zanimaju detaljniji podaci pa ćemo kliknuti u Novi izvještaj.

The screenshot shows the "Novi izvještaj" (New Report) page. At the top, there are buttons for "Novi izvještaj" (yellow), "Odaberite obilježja" (grey), and "Odaberite obilježja" (grey). On the right, there are buttons for "Podatci" (Data) and "Posljeti veljaj" (Send valid). Below the buttons, there is a table titled "Registrirana nezaposlenost: Prostorna jedinica - županija, Godina - Mjesec". The table has columns for "Godina" (Year) and "Prostorna jedinica - županija" (Spatial unit - County). The data rows show the number of registered unemployed individuals for each county from 2004 to 2012. The table includes a "Serije podataka 1952. - 2012." (Series of data 1952. - 2012.) button and dropdown menus for "Broj redaka izvještaja" (Number of report rows) set to 25 and "Broj stupnjeva" (Number of steps) set to 2.

Godina	► 2004	► 2005	► 2006	► 2007	► 2008	► 2009	► 2010	► 2011	► 2012	► 2013	► 2014
ZAGREBAČKA	13.453	13.662	13.045	11.370	9.814	11.895	15.256	15.947	17.403	19.583	20.000
KRAPINSKO-ZAGORSKA	5.849	6.155	5.692	4.797	4.053	5.249	6.835	7.380	8.214	8.548	8.800
SISAČKO-MOSLAVAČKA	18.794	18.644	17.718	16.128	15.392	16.863	18.454	18.031	19.739	20.444	21.000
KARLOVAČKA	13.100	13.600	12.968	12.029	10.815	11.462	11.894	11.280	11.331	11.478	12.000
VARAŽDINSKA	10.412	10.271	9.218	7.927	6.822	8.137	9.716	9.863	10.447	11.035	11.500
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	7.891	8.069	7.534	6.780	5.799	6.243	7.375	7.240	8.156	9.083	9.500
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	11.384	11.922	11.834	11.172	10.316	11.436	12.415	11.824	12.027	12.698	13.000
PRIMORSKO-GORANSKA	17.702	17.576	16.220	14.461	12.911	14.910	17.878	17.780	18.453	19.321	22.000
LIČKO-SENSKA	3.454	3.650	3.637	3.400	2.998	3.088	3.305	3.210	3.200	3.439	4.000
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	9.716	9.822	9.484	8.600	7.729	8.343	9.242	9.395	10.180	10.470	11.000

3.1 Novi izvještaj

Klikom u Novi izvještaj pojavljuje se nova stranica u kojoj su prikazana sva obilježja koja možemo filtrirati.

Obilježja

- Godina - Mjesec
- Spol
- Dob
- Razina obrazovanja
- Radni staž
- Trajanje nezaposlenosti
- Prostorna jedinica - regija
- Prostorna jedinica - županija
- Općina - grad stanovanja
- Zanimanje - rod
- Zanimanje - skupine
- Status prije ulaska u evidenciju
- Djelatnost prethodnog zaposlenja
- NKD 2002 - do 2009 godine
- Djelatnost prethodnog zaposlenja
- NKD 2007 - od 2009 godine
- Osobe s invaliditetom
- Hrvatski branitelj

3.2 Položaj podataka u tablici – redci ili stupci

Sada trebamo odabratи obilježja i njihov položaj u tablici. Ovdje ćemo dati primjer odabira 4 obilježja: Godina – Mjesec, Prostorna jedinica – županija, Općina – grad stanovanja i Zanimanje – skupine. Kada želimo podatke samo na razini županije onda ćemo preskočiti korake dobivanja podataka na razini općine – grada stanovanja.

Dakle, u ovom primjeru ćemo izabrati da je obilježje Godina – Mjesec u stupcima a ostala tri obilježja u redcima te ćemo kliknuti u odgovarajuće ikone, kako je prikazano na slici: (Napomena: ako nećemo podatke za općinu onda ne diramo to obilježje)

Novi izvještaj Prikaži podatke Serije podataka
1952. - 2012.

Obilježja			
Godina - Mjesec			
Spol			
Dob			
Razina obrazovanja			
Radni staž			
Trajanje nezaposlenosti			
Prostorna jedinica - regija			
Prostorna jedinica - županija			
Općina - grad stanovanja			
Zanimanje - rod			
Zanimanje - skupine			
Status prije ulaska u evidenciju			
Djelatnost prethodnog zaposlenja NKD 2002 - do 2009 godine			
Djelatnost prethodnog zaposlenja NKD 2007 - od 2009 godine			
Osobe s invaliditetom			
Hrvatski branitelj			

Kada smo izabrali položaj podataka u stupcima i redcima pojavljuje se sljedeća slika:

Novi izvještaj Prikaži podatke Serije podataka
1952. - 2012.

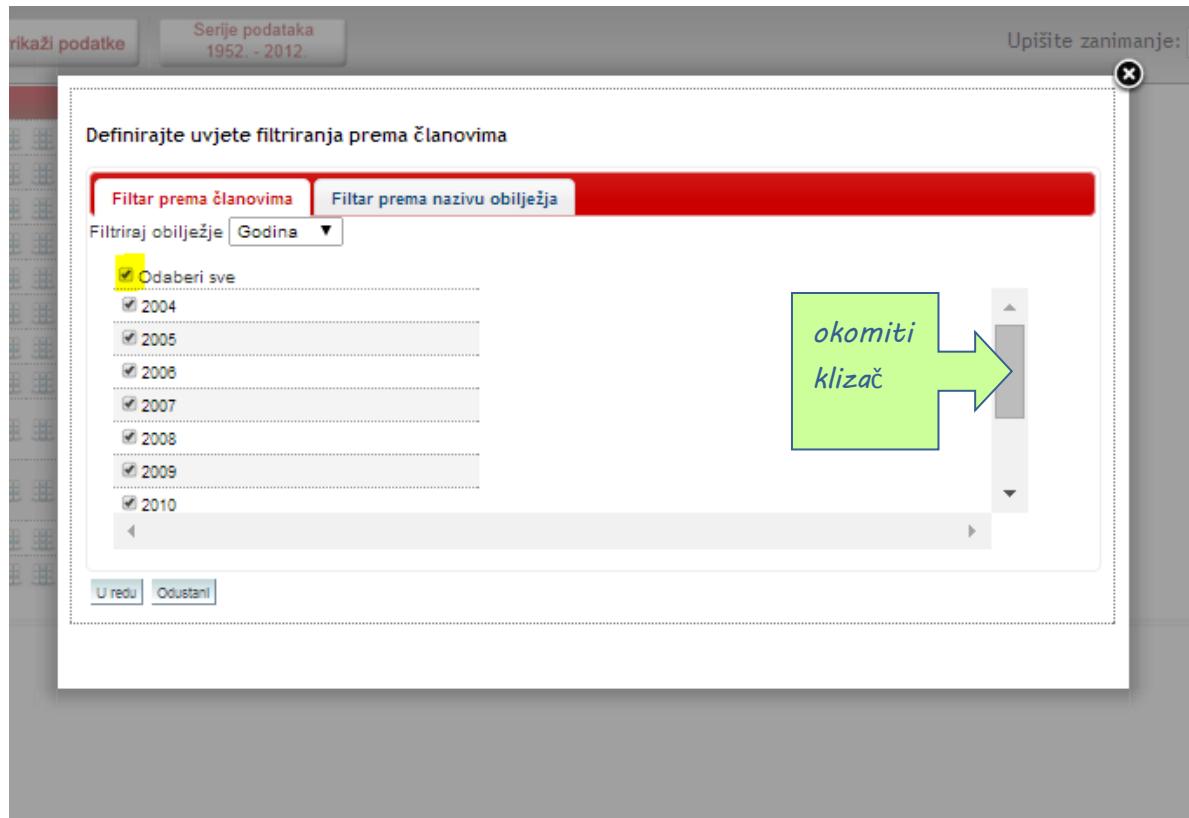
Obilježja	Redci	stupci
Spol		Prostorna jedinica - županija
Dob		Općina - grad stanovanja
Razina obrazovanja		Zanimanje - skupine
Radni staž		
Trajanje nezaposlenosti		
Prostorna jedinica - regija		
Zanimanje - rod		
Status prije ulaska u evidenciju		
Djelatnost prethodnog zaposlenja NKD 2002 - do 2009 godine		
Djelatnost prethodnog zaposlenja NKD 2007 - od 2009 godine		
Osobe s invaliditetom		
Hrvatski branitelj		

Sada možemo dalje filtrirati svako pojedinačno obilježje uz pomoć ikone lijevka.

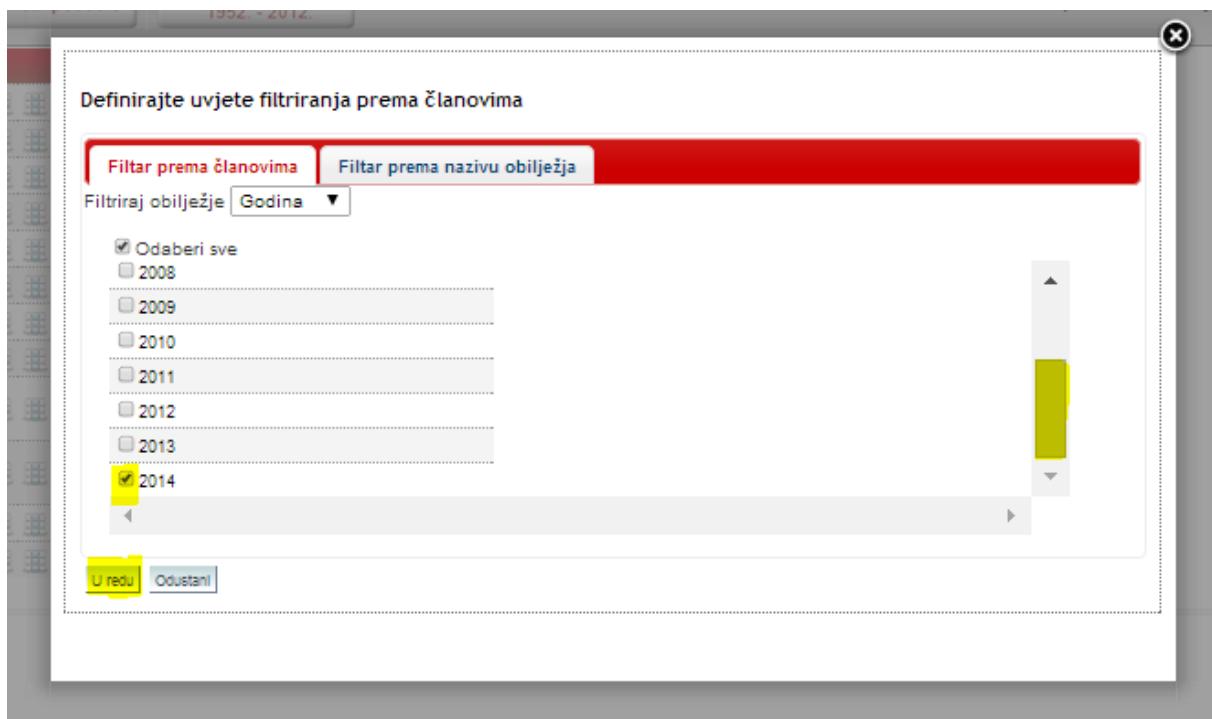
3.3 Filtriranje Godina – Mjesec

obilježja	Redci	stupci
Spol	Prostorna jedinica - županija	X Y ↑ ↓
Dob	Opcina - grad stanovanja	X Y ↑ ↓
Razina obrazovanja	Zanimanje - skupine	X Y ↑ ↓
Radni staž		
Trajanje nezaposlenosti		

Klikom u ikonu lijevka kod obilježja Godina Mjesec pojavljuje se novi prozorčić:

Ako želimo izabrati samo 2014. godinu prvo trebamo skinuti kvačicu sa Odaberi sve i onda se okomitim klizačem spustiti do te godine i staviti kvačicu u njezinu kućicu. Primjetimo da će se opet uključiti kvačica kod Odaberi sve (iako smo mi izabrali samo jednu godinu) – to ne dirati. Zatim, kliknemo u U redu. Napomena: ako želimo preuzeti podatke po mjesecima za više godina, onda treba primjetiti da nam aplikacija neće dopustiti preuzimanje više od dvije – tri godine (ovisi koliko ima mjeseci) pa ćemo morati preuzimati podatke više puta.

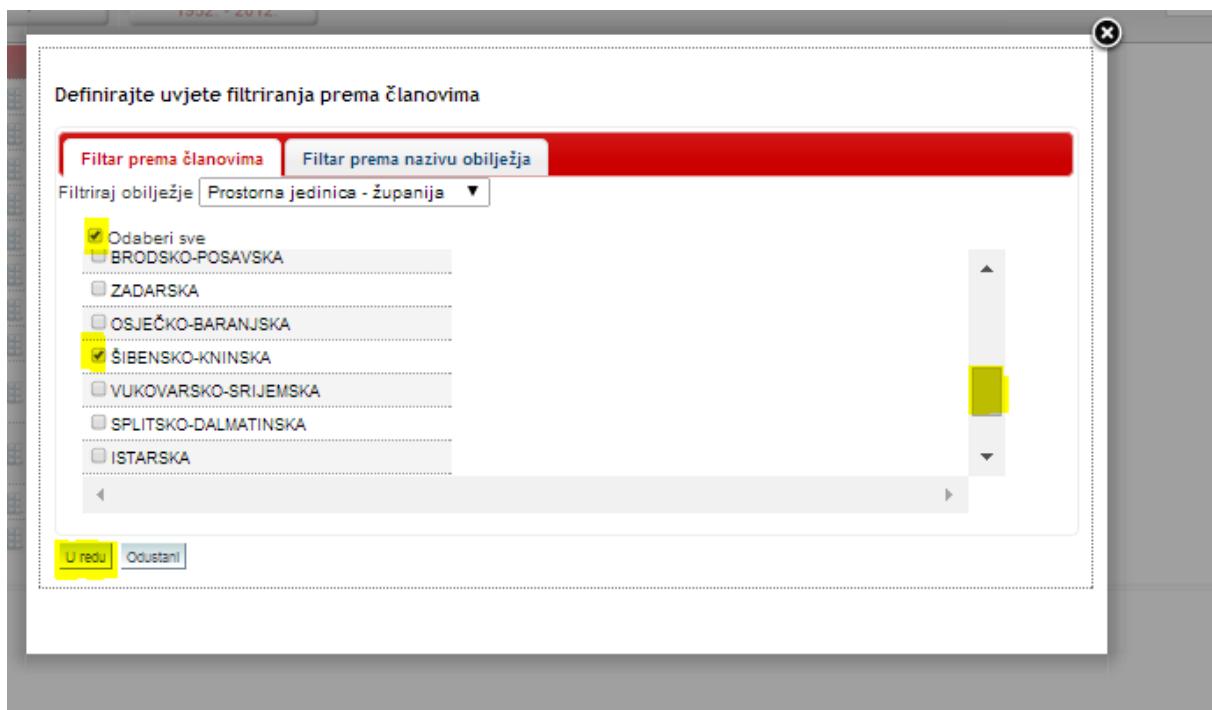
3.4 Filtriranje prostorne jedinice – županije

Postupak odabira županije je sličan izboru obilježja Godina - Mjesec. Kliknemo u lijevak kod Prostorna jedinica – županija, kako je prikazano na slici:

Novi izvještaj Prikaži podatke Serije podataka 1952. - 2012.

Obilježja	Redci	stupci
Spol	Prostorna jedinica - županija	X
Dob	Opcina - grad stanovanja	X
Razina obrazovanja	Zanimanje - skupine	X
Radni staž		
Trajanje maternopravnosti		

Zatim se pojavljuje novi prozorčić:

Treba prvo ukloniti kvačicu kod Odaberi sve, zatim se spustiti okomitim klizačem do Šibensko-kninske županije te kliknuti u pripadajuću joj kućicu i pritisnuti u U redu. Primjetimo da se opet automatski uključila kvačica uz "Odaberi sve". To ne dirati.

Ako želimo podatke samo za županiju, s ovim smo završili postupak filtriranja te odmah možemo pristupiti prikazivanju podataka, kako je prikazano u poglavljju 3.6.

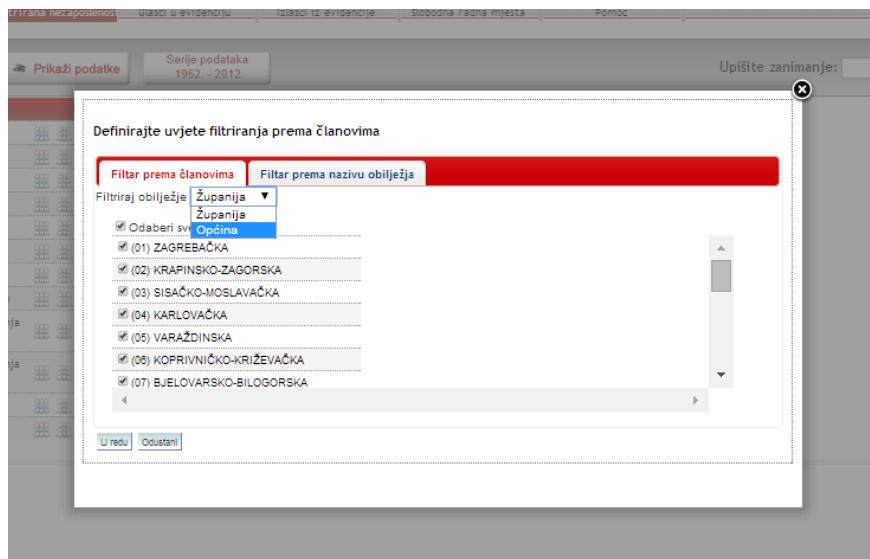
Ovdje ćemo, međutim, nastaviti s prikazivanjem postupka filtriranja Općine – grada stanovanja.

3.5 Odabir Općina – grad stanovanja

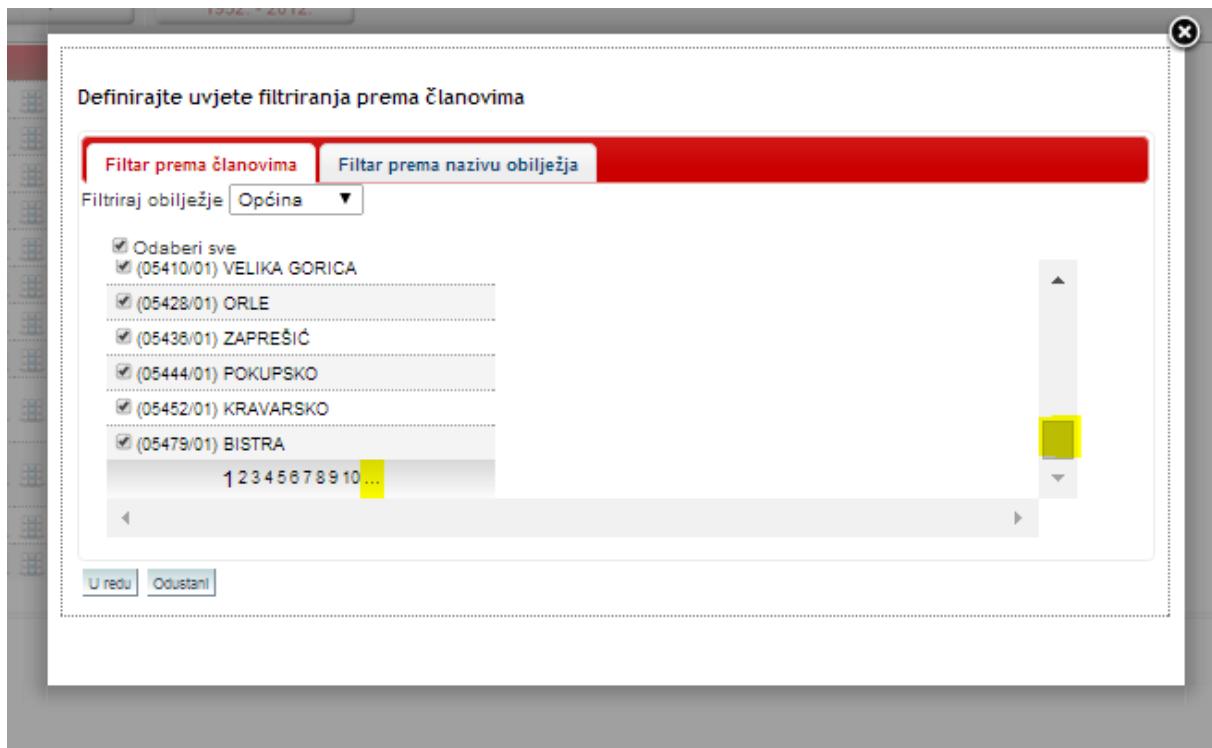
Kliknemo u lijevak kod Općina – grad stanovanja, kako je prikazano na slici:

Obilježja	Redci	Stupci
Spol	Prostorna jedinica - županija	Godina - Mjesec
Dob	Općina - grad stanovanja	
Razina obrazovanja	Zanimanje - skupine	
Radni staž		
Trajanje nezaposlenosti		
Preostala vrijednost		

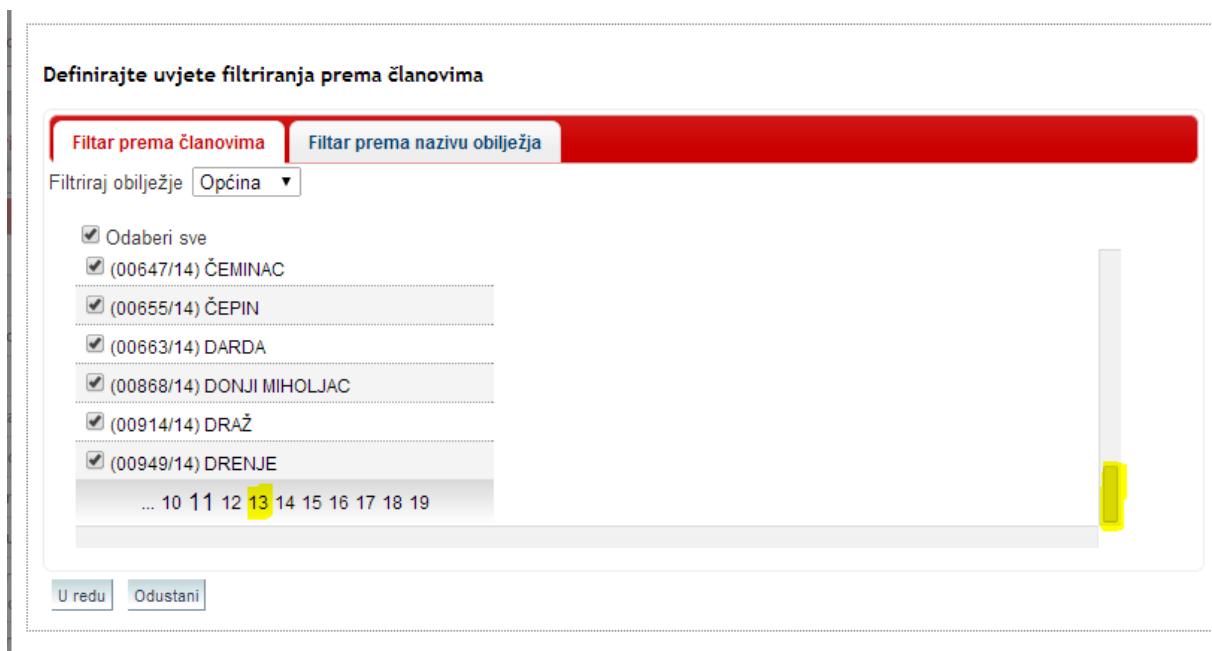
Pojavljuje se novi prozorčić u kojem trebamo kliknuti u Filtriraj obilježje i izabrati Općina.

Pored kućice Filtriraj obilježje ima padajući izbornik u kojem piše Županija i Općina. Kada smo odabrali Općina, pojavljuje se popis svih Općina – gradova u Hrvatskoj, te se trebamo okomitim klizačem spustiti do dna, dok ne vidimo brojne stranice:

i kliknemo u tri točkice „...“ kako bi se otvorio novi niz stranica.

Klikom u tri točkice i spuštanjem okomitog klizača opet na dno vidimo novi niz stranica. Kliknemo u broj 13 jer se tamo nalaze gradovi i općine za Šibensko-kninsku županiju.

Definirajte uvjete filtriranja prema članovima

Filtriraj obilježje Općina ▾

Odaberi sve
 (00515/15) CIVLJANE
 (00957/15) DRNIŠ
 (01139/15) ERVENIK
 (01830/15) KIJEVO
 (01848/15) KISTANJE
 (01961/15) KNIN
 (02984/15) PROMINA

U redu Odustani

Klikom na 13.

Stranicu dolazimo do liste gradova i općina u Šibensko-kninskoj županiji. Ako želimo izabrati samo grad Knin, prvo trebamo skinuti kvačicu sa Odaberi sve i onda staviti kvačicu u kućicu kod Knina. Primjetimo da će se opet uključiti kvačica kod Odaberi sve – to ne dirati. Zatim, kliknemo u U redu. Time smo završili filtriranje podataka.

3.6 Prikazivanje i preuzimanje podataka

Kada smo izabrali filtere za županiju, grad i godina-mjesec možemo započeti s postupkom prikazivanja podataka.

Kod prikazivanja podataka vrijede tri pravila:

- 1) Potrebno je pratiti redoslijed postupka koji je ovdje prikazan. Ukoliko se on promijeni možemo dobiti nepotpunu ili praznu Excel tablicu.
- 2) Ako izaberemo previše obilježja, npr. registrirani nezaposleni po mjesecima za više od 3 godine onda će se pojavit sljedeća obavijest: *Predloženi izvještaj rezultira prevelikim brojem celija u tablici. Molimo ograničite veličinu izvještaja koristeći manji broj obilježja ili postavite filter na obilježja u redcima i stupcima izvještaja.* Ako nam ipak trebaju podaci za više od tri godine po mjesecima, možemo postupak ponoviti više puta izabirući svaki put do tri godine i naknadno spojiti podatke u jednoj Excel tablici.
- 3) Prije posljednjeg koraka – a to je preuzimanje podataka u Excel tablici, trebamo znati da će se preuzeti podaci onako kako su prikazani. To znači da ako npr. nismo “raširili” podatke po godinama i mjesecima, onda će u preuzetoj Excel tablici također biti podaci samo za godinu (kod registrirane nezaposlenosti - prosjek godine, a kod svih drugih podataka zbroj!) a ne po mjesecima. Isto vrijedi i za zanimanja, ako ih ne “raširimo” dobit ćemo podatke za sva zanimanja ukupno.

Dakle, sada trebamo kliknuti u Prikaži podatke, kako je prikazano na slici:

Zatim će se prikazati sljedeća slika:

Prvo trebamo izabrati broj redaka i stupaca izvještaja. Broj redaka izvještaja je automatski namješten na 25 a stupaca na 15. To ćemo promjeniti u obje kućice u “Sve”.

Novi izvještaj Odaberite obilježja Serije podataka 1952 - 2012 Broj redaka izvještaja 25 Broj stupaca izvještaja 15

Registrirana nezaposlenost: Prostorna jedinica - županija(Filtrirano po članovima), Mjesto stanovanja(Filtrirano po članovima), Zanimanje, Godina - Mjesec(Filtrirano po članovima)

Godina	▼	2014
Prostorna jedinica - županija	▼	► 2014
Županija	▼	
▼ ŠIBENSKO-KNINSKA	1.960	
► (15) ŠIBENSKO-KNINSKA	1.960	
Ukupno	1.960	

Novi izvještaj Odaberite obilježja Serije podataka 1952 - 2012 Broj redaka izvještaja Sve Broj stupaca izvještaja Sve

Registrirana nezaposlenost: Prostorna jedinica - županija(Filtrirano po članovima), Mjesto stanovanja(Filtrirano po članovima), Zanimanje, Godina - Mjesec(Filtrirano po članovima)

Godina	▼	2014
Prostorna jedinica - županija	▼	► 2014
Županija	▼	
▼ ŠIBENSKO-KNINSKA	1.960	
► (15) ŠIBENSKO-KNINSKA	1.960	
Ukupno	1.960	

Drugo, da bismo vidjeli i mogli preuzeti u Excel format sve stupce i redove, trebamo proširiti sve stupce i retke. U ovom primjeru, želimo vidjeti sve mjesece u 2014 pa ćemo kliknuti u trokutić s lijeve strane te godine.

Novi izvještaj Odaberite obilježja Serije podataka 1952 - 2012 Broj redaka izvještaja Sve Broj stupaca izvještaja Sve

Registrirana nezaposlenost: Prostorna jedinica - županija(Filtrirano po članovima), Mjesto stanovanja(Filtrirano po članovima), Zanimanje, Godina - Mjesec(Filtrirano po članovima)

Godina	▼	2014
Prostorna jedinica - županija	▼	► 2014
Županija	▼	
▼ ŠIBENSKO-KNINSKA	1.960	
► (15) ŠIBENSKO-KNINSKA	1.960	
Ukupno	1.960	

I tako ćemo dobiti podatke za mjesece, kako je prikazano na slici:

Novi izvještaj Odaberite obilježja Serije podataka 1952 - 2012 Broj redaka izvještaja Sve Broj stupaca izvještaja Sve

Registrirana nezaposlenost: Prostorna jedinica - županija(Filtrirano po članovima), Mjesto stanovanja(Filtrirano po članovima), Zanimanje, Godina - Mjesec(Filtrirano po članovima)

Godina	▼	2014
Mjesec	▼	
Prostorna jedinica - županija	▼	1 2 3
Županija	▼	
▼ ŠIBENSKO-KNINSKA	1.920	1.967 1.992
► (15) ŠIBENSKO-KNINSKA	1.920	1.967 1.992
Ukupno	1.920	1.967 1.992

Treće, klikom u znak "plus" kod (15) Šibensko-kninska, otvaramo sva zanimanja.

Novi izvještaj Odaberite obilježja Serije podataka 1952 - 2012. Broj redaka izvještaja Sve Broj stupaca izvještaja Sve

Registrirana nezaposlenost: Prostorna jedinica - županija(Filtrirano po članovima), Mjesto stanovanja(Filtrirano po članovima), Zanimanje, Godina - Mjesec(Filtrirano po članovima)

Godina	▼ 2014		
Mjesec	1	2	3
Prostorna jedinica - županija			
Županija			
▼ ŠIBENSKO-KNINSKA	1.920	1.967	1.992
(15) ŠIBENSKO-KNINSKA	1.920	1.967	1.992
Ukupno	1.920	1.967	1.992

I konačno dobivamo podatke:

Novi izvještaj Odaberite obilježja Serije podataka 1952 - 2012. Broj redaka izvještaja Sve Broj stupaca izvještaja Sve

Registrirana nezaposlenost: Prostorna jedinica - županija(Filtrirano po članovima), Mjesto stanovanja(Filtrirano po članovima), Zanimanje, Godina - Mjesec(Filtrirano po članovima)

Godina	1	2
Mjesec		
Prostorna jedinica - županija		
Županija		
Zanimanje - skupine		
▼ ŠIBENSKO-KNINSKA	1.920	1.967
▼ (15) ŠIBENSKO-KNINSKA	1.920	1.967
(0110) Časnici/časnice	0	0
(0210) Dočasnici/dočasnice	0	0
(0310) Vojna zanimanja, ostali činovi	0	0
(1111) Zakonodavci/zakonodavke	0	0
(1112) Dužnosnici/dužnosnice tijela državne vlasti	0	0
(1114) Čelnici i dužnosnici interesnih organizacija/čelnice i dužnosnice interesnih organizacija	0	0
(1115) Dužnosnici/dužnosnice izvršne vlasti	0	0
(1120) Glavni i izvršni direktori/glavne i izvršne direktorice	0	0
(1211) Financijski direktori/financijske direktorice	0	0
(1212) Direktori/direktorice ljudskih potencijala	0	0
(1213) Direktori/direktorice programske politike i planiranja	0	0
(1219) Poslovni i administrativni direktori/direktorice d. n.	0	0
(1221) Direktori/direktorice prodaje i marketinga	0	0

Treba napomenuti da iako se u tabeli vidi samo naziv županije, da se podaci zaista odnose na grad Knin. Da smo zaista napravili odabir neke općine – grada u županiji vidi se po tome što smo, kao prvo dobili prikaz podataka (inače ne bi jer ima previše općina) a drugo jer se naziv Šibensko-kninske županije pojavljuje dva puta. Precizna provjera jesmo li baš izabrali grad Knin, može se napraviti postupkom koji je opisan u Dodatku 1.

Sada smo spremni sa preuzimanje podataka u Excel formatu, klikom u Excel ikonu, označenu na slici započet će “skidanje” podataka u Excel tablici.

Godina	Mjesec	Prostorna jedinica - županija	Županija	Zanimanje - skupine	ŠIBENSKO-KNINSKA	1920	1967
					(15) ŠIBENSKO-KNINSKA	1.920	1.967
					(0110) Časnici/časnice	0	0
					(0210) Dočasnici/dočasnice	0	0
					(0310) Vojna zanimanja, ostali činovi	0	0

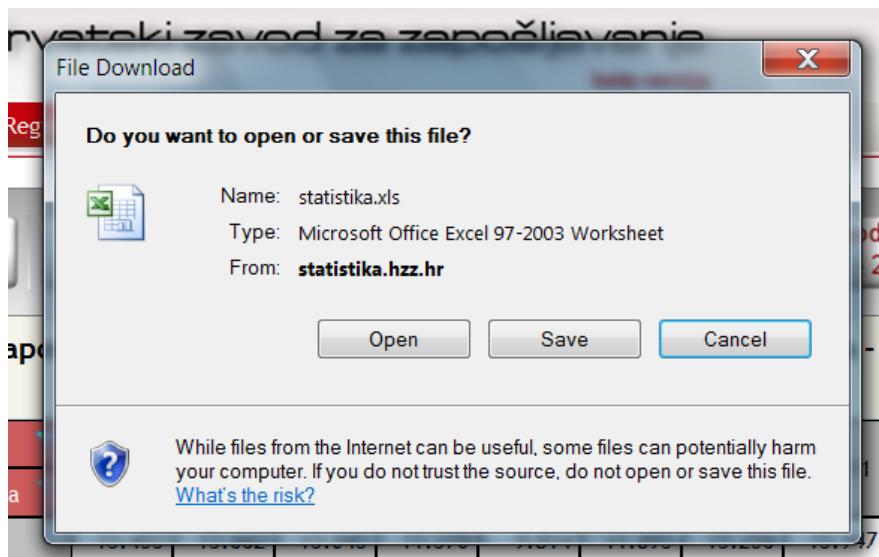
Godina	Mjesec	Prostorna jedinica - županija	Županija	Zanimanje - skupine	ŠIBENSKO-KNINSKA	1920	1967
					(15) ŠIBENSKO-KNINSKA	1.920	1.967
					(0110) Časnici/časnice	0	0
					(0210) Dočasnici/dočasnice	0	0
					(0310) Vojna zanimanja, ostali činovi	0	0
					(1111) Zakonodavci/zakonodavke	0	0
					(1112) Dužnosnici/dužnosnice tijela državne vlasti	0	0
					(1114) Čelnici i dužnosnici interesnih organizacija/čelnice i dužnosnice interesnih organizacija	0	0
					(1115) Dužnosnici/dužnosnice izvršne vlasti	0	0
					(1120) Glavni i izvršni direktori/glavne i izvršne direktorice	0	0
					(1211) Financijski direktori/financijske direktorice	0	0
					(1212) Direktori/direktorice ljudskih potencijala	0	0
					(1213) Direktori/direktorice programske politike i planiranja	0	0

statistika (36).xls

Prikaži sva preuzimanja...

I tako smo preuzeли dokument. Klikom u Statistika (36).xls otvara se Excel tablica. Aplikacija sama dodjeljuje naziv dokumenta npr. statistika 36, te za svako sljedeće preuzimanje mijenja naziv tako što povećava broj – npr. statistika 37, itd. sve do 100 (ako se dođe do 100 onda treba izbrisati dokumente koje smo preuzeли iz računala u datoteci Downloads, tada će se moći nastaviti preuzimanje novih izvještaja iz Statistika on-line). Sada taj dokument snimimo pod nekim nazivom koji govori o kojim se podacima radi i spremimo u neku datoteku. Ako to ne napravimo ostat će u datoteci Downloads i kasnije možda nećemo znati o kojim se podacima radi, pogotovo ako smo preuzeли više izvještaja sa Statistika on-line.

Napomena: u ovom radu korišten je Internet preglednik Google Chrome, obavijest o preuzetoj Excel tablici može biti drugačije prikazana u drugim preglednicima. Npr. evo kako bi to izgledalo u Internet Exploreru:

U ovom primjeru cilj nam je bio pokazati kako prikazati podatke o registriranoj nezaposlenosti u Kninu i to po zanimanjima. Ne treba zaboraviti da nam aplikacija Statistika on-line pruža mogućnost prikazivanja registrirane nezaposlenosti i po drugim obilježjima: spol, dob, razina obrazovanja, itd.

4. Ulasci u evidenciju

Postupak preuzimanja podataka o ulascima u evidenciju je isti kao postupak preuzimanja podataka o registriranoj nezaposlenosti. Trebamo kliknuti u Ulasci u evidenciju.

Klikom u Ulasci u evidenciju pojavljuju se podaci po godinama i po županijama. Nas zanimaju detaljniji podaci pa ćemo kliknuti u Novi izvještaj. Kada kliknemo u Novi izvještaj pojavljuje se lista obilježja, vrlo slična onoj u Registriranoj nezaposlenosti. Mi ćemo opet izabrati ista obilježja i filtrirati ih na isti način kao kod Registrirane nezaposlenosti.

A screenshot of the 'Novi izvještaj' page for 'Ulasci u evidenciju'. The top navigation bar shows 'Dobro došli', 'Registrirana nezaposlenost', 'Ulasci u evidenciju' (highlighted in red), 'Izlasci iz evidencije', 'Slobodna radna mjesta', and 'Pomoć'. Below the navigation are three buttons: 'Novi izvještaj' (highlighted in red), 'Prikaži podatke', and 'Serije podataka 1952. - 2012.'. The main area is a table with columns 'obilježja', 'Redci', and 'Stupci'. The 'obilježja' column lists various demographic and labor status filters like Spol, Dob, Razina obrazovanja, Radni staž, etc. The 'Redci' and 'Stupci' columns show filter settings for 'Prostorna jedinica - županija', 'Općina - grad stanovanja', 'Zanimanje - skupine', and 'Godina - Mjesec', each with up/down arrows for sorting.

Nastavit ćemo postupak kako je već prije opisano kod Registrirane nezaposlenosti i na kraju ćemo preuzeti podatke o ulascima u evidenciju. Ukoliko, međutim, još dodatno želimo dobiti detaljnije podatke o ulascima u evidenciju, npr. koliko ima ulazaka iz školovanja, koliko iz radnog odnosa i sl. onda trebamo izabrati i obilježje Status prije ulaska u evidenciju.

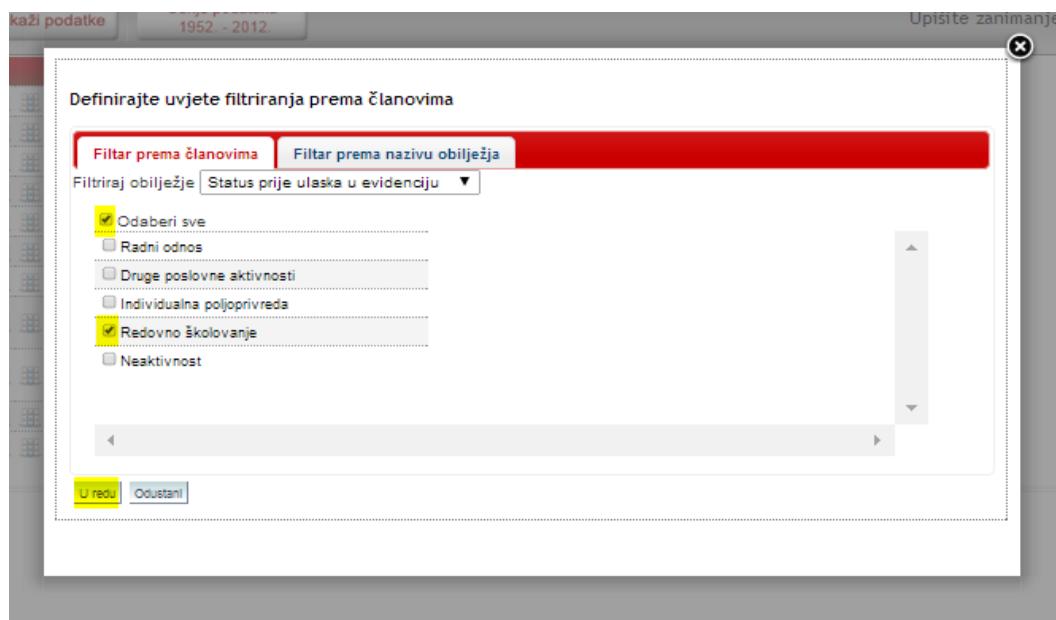
4.1 Ulasci u evidenciju iz školovanja

Sada je naš izbor obilježja sljedeći:

beta verzija

Dobro došli	Registrirana nezaposlenost	Ulasci u evidenciju	Izlasci iz evidencije	Slobodna radna mjesta	Pomoć
Novi izvještaj	Prikaži podatke	Serijski podataka 1952. - 2012.			
obilježja	Redci	Stupci			
Spol		Prostorna jedinica - županija	X	Godina - Mjesec	X
Dob		Općina - grad stanovanja	X		
Razina obrazovanja		Status prije ulaska u evidenciju	X		
Radni staž		Zanimanje - skupine	X		
Prostorna jedinica - regija					
Zanimanje - rod					
Razlog prestanka radnog odnosa					

Filteri za Godinu-Mjesec, Prostornu jedinicu-županiju, Općinu-grad stanovanja podešavaju se na isti način kako je opisano kod Registrirane nezaposlenosti pa ćemo ovdje opisati samo filtriranje podaka u obilježju – Status prije ulaska u evidenciju. Klikom u lijevak kod tog obilježja pojavljuje se sljedeći prozorčić, u kojem ćemo isključiti kvačicu u Odaberi sve te ćemo onda uključiti kvačicu kod Redovnog školovanja (primjetimo da će se kvačica u Odaberi sve opet uključiti – to ne dirati) i na kraju kliknemo u U uredu.

Kada smo podesili sve filtere i kliknuli u Prikaži podatke i kada su se oni prikazali, ne treba zaboraviti "raširiti" sve stupce i redove podatke prije preuzimanja – to znači da treba klikati u trokutiće u stupcima i pluseve u redcima dok ne dobijemo sve podatke jer će podaci biti preuzeti onako kako su prikazani.

5. Izlasci iz evidencije

Postupak preuzimanja podatak o izlascima iz evidencije obavlja se na isti način kao što je prije opisano kod Registrirane nezaposlenosti ili kod Ulazaka u evidenciju. Trebamo kliknuti u Izlasci iz evidencije:

Klikom u Izlasci iz evidencije pojavljuju se podaci po godinama i po županijama. Nas zanimaju detaljniji podaci pa ćemo kliknuti u Novi izvještaj. Kada kliknemo u Novi izvještaj pojavljuje se lista obilježja, kako je prikazano na slici:

A screenshot of the 'Novi izvještaj' page. At the top, there are three buttons: 'Novi izvještaj', 'Prikaži podatke', and 'Serije podataka 1952. - 2012.'. Below these buttons is a section titled 'obilježja' with a red background. This section lists various filters, each with a grid icon and a dropdown arrow: Godina - Mjesec, Vrsta izlaska, Razlog izlaska iz evidencije, Spol, Dob, Razina obrazovanja, Radni staž, Trajanje nezaposlenosti, Prostorna jedinica - regija, Prostorna jedinica - županija, Općina - grad stanovanja, Zanimanje - rod, Zanimanje - skupine, Osobe s invaliditetom, Hrvatski branitelj, Djelatnost zaposlenja NKD 2002 - do 2009 godine, Djelatnost zaposlenja NKD 2007 - od 2009 godine, Vrsta zaposlenja, Sezonsko zapošljavanje, and Zapošljavanje u inozemstvu.

Nas zanimanju malo detaljniji podaci o vrsti izlaska iz evidencije pa ćemo izabrati dodatno obilježje – Razlog izlaska iz evidencije kako bismo došli do podataka o izlazima radi zapošljavanja.

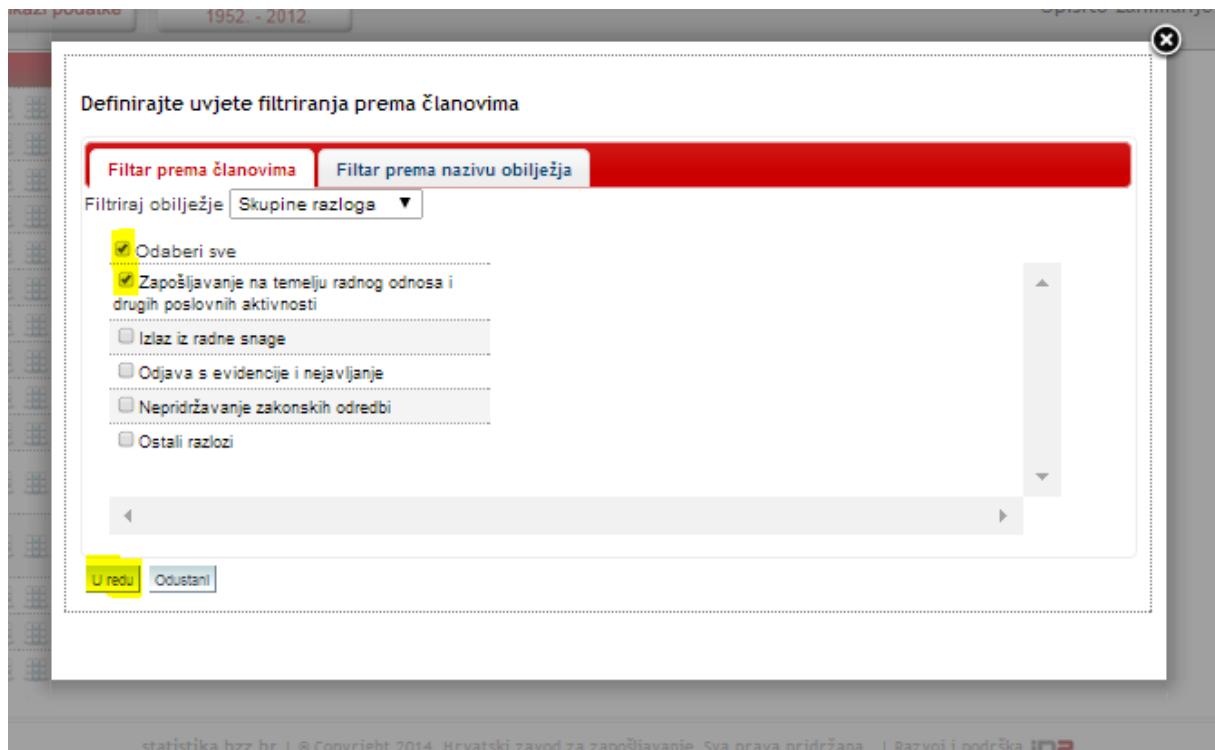
5.1 Izlasci iz evidencije radi zapošljavanja

Trebamo izabrati obilježja i položiti ih kako je prikazano:

obilježja	Redci	stupci
Vrsta izlaska	Prostorna jedinica - županija	X ↴ ↑ ↵
Spol	Općina - grad stanovanja	X ↴ ↑ ↵
Dob	Razlog izlaska iz evidencije	X ↴ ↑ ↵
Razina obrazovanja	Zanimanje - skupine	X ↴ ↑ ↵
Radni staž		
Trajanje nezaposlenosti		
Prostorna jedinica - regija		
Zanimanje - rod		
Osobe s invaliditetom		
Hrvatski branitelj		
Djelatnost zaposlenja NKD 2002 - do 2009 godine		
Djelatnost zaposlenja NKD 2007 - od 2009 godine		
Vrsta zaposlenja		
Sezonsko zapošljavanje		
Zapošljavanje u inozemstvu		

Filteri za Godinu-Mjesec, Prostornu jedinicu-županiju, Općinu-grad stanovanja podešavaju se na isti način kako je opisano kod Registrirane nezaposlenosti pa ćemo ovdje opisati samo filtriranje podaka u obilježju – Razlog izlaska iz evidencije. Klikom u lijevak kod tog obilježja pojavljuje se sljedeći prozorčić, u kojem ćemo isključiti kvačicu u Odaberite sve te ćemo onda uključiti kvačicu kod

Zapošljavanje na temelju radnog odnosa i drugih poslovnih aktivnosti (primjetimo da će se kvačica u Odaberi sve opet uključiti – to ne dirati) i na kraju kliknemo u U redu.

Kada smo podesili sve filtere i kliknuli u Prikaži podatke i kada su se oni prikazali, treba opet "raširiti" sve stupce i redove podatke prije preuzimanja.

Na isti način možemo dobiti izlaska iz evidencije zbog drugih razloga, npr. zbog izlaska iz radne snage, itd.

6. Slobodna radna mjesta

Postupak preuzimanja podataka o slobodnim radnim mjestima obavlja se na isti način kao što je dosad opisano kod npr. Registrirane nezaposlenosti. Trebamo kliknuti u Slobodna radna mjesta:

Klikom u Slobodna radna mjesta pojavljuju se podaci po godinama i po županijama. Nas zanimaju detaljniji podaci pa ćemo kliknuti u Novi izvještaj. Kada kliknemo u Novi izvještaj pojavljuje se lista obilježja, kako je prikazano na slici:

Dobro došli Registrirana nezaposlenost Ulasci u evidenciju Izlasci iz evidencije Slobodna radna mjesta

Novi izvještaj Prikaži podatke Serije podataka 1952. - 2012.

Obilježja

Godina - Mjesec		
Prostorna jedinica - regija		
Prostorna jedinica - županija		
Zanimanje - rod		
Zanimanje - skupine		
Djelatnost poslodavca NKD 2002 - do 2009 godine		
Djelatnost poslodavca NKD 2007 - od 2009 godine		
Sezonski poslovi		

Ovdje možemo primjetiti da nisu dostupni podaci o slobodnim radnim mjestima na razini Općine - grada stanovanja. Stoga ćemo ovdje izabrati samo tri obilježja: Godina-Mjesec, Prostorna jedinica-županija i Zanimanje-skupine i njihov položaj u tablici će biti kako je prikazano:

beta verzija

Dobro došli Registrirana nezaposlenost Ulasci u evidenciju Izlasci iz evidencije Slobodna radna mjesta

Novi izvještaj Prikaži podatke Serije podataka 1952. - 2012.

Obilježja	Redci	stupci
Prostorna jedinica - regija		Prostorna jedinica - županija Godina - Mjesec
Zanimanje - rod		Zanimanje - skupine
Djelatnost poslodavca NKD 2002 - do 2009 godine		
Djelatnost poslodavca NKD 2007 - od 2009 godine		
Sezonski poslovi		

Ukoliko nas zanima, možemo dodavati i druga obilježja, kao npr. Sezonski poslovi.

Kada smo izabrali obilježja i njihov položaj, možemo dalje filtrirati svako pojedinačno obilježje uz pomoć ikone lijevka, na isti način kao što je već dosad opisano. Kada smo podesili sve filtere i kliknuli u Prikaži podatke i kada su se oni prikazali, treba opet "raširiti" sve stupce i redove podatke prije preuzimanja.

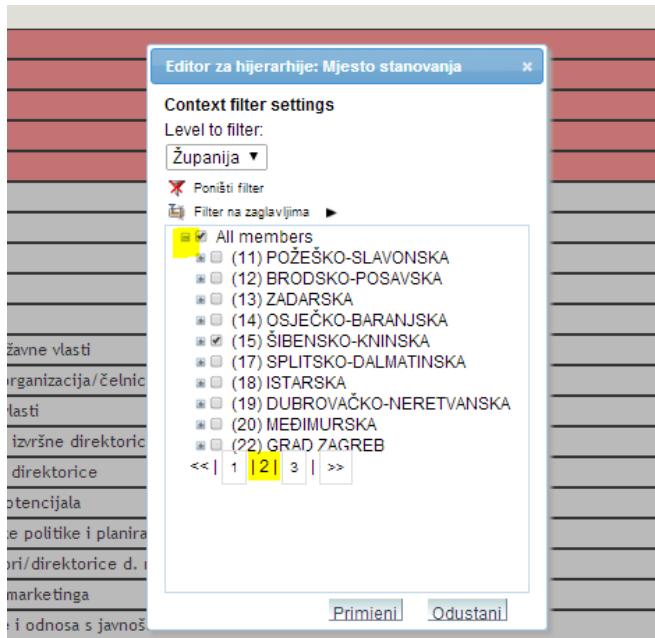
Dodatak 1 - Provjera filtera Općine – grada stanovanja

Možemo i provjeriti jesmo li odabrali grad Knin, klikom u filter u redu u kojem piše Županija:

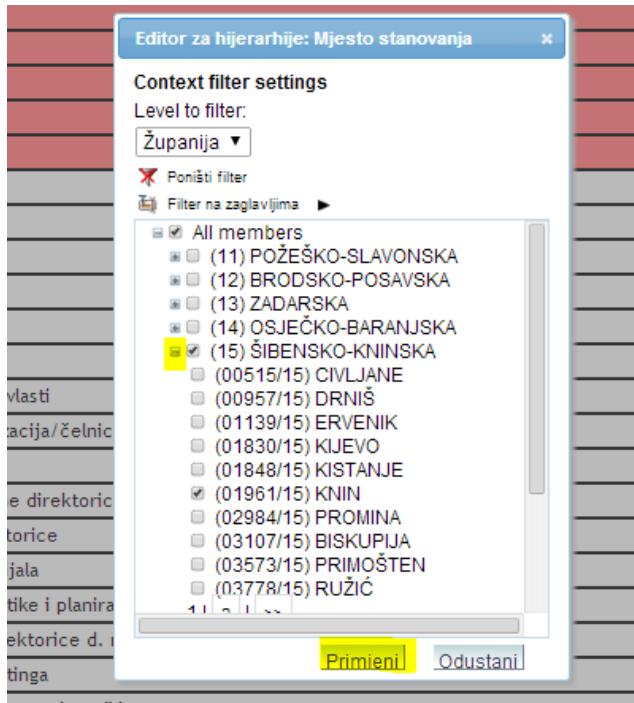
Godina	▼ 2014
Mjesec	
Prostorna jedinica - županija	
Županija	1 2
Zanimanje - skupine	
▼ ŠIBENSKO-KNINSKA	1.920 1.967
(0110) Časnici/časnice	0 0
(0210) Dočasnici/dočasnice	0 0
(0310) Vojna zanimanja, ostali činovi	0 0
(1111) Zakonodavci/zakonodavke	0 0
(1112) Dužnosnici/dužnosnice tijela državne vlasti	0 0
(1114) Čelnici i dužnosnici interesnih organizacija/čelnice i dužnosnice interesnih organizacija	0 0
(1115) Dužnosnici/dužnosnice izvršne vlasti	0 0
(1120) Glavni i izvršni direktori/glavne i izvršne direktorice	0 0
(1211) Financijski direktori/financijske direktorice	0 0
(1212) Direktori/direktorice ljudskih potencijala	0 0
(1213) Direktori/direktorice programske politike i planiranja	0 0
(1219) Poslovni i administrativni direktori/direktorice d. n.	0 0
(1221) Direktori/direktorice prodaje i marketinga	0 0
(1222) Direktori/direktorice promidžbe i odnosa s javnošću	0 0

Pojavljuje se novi prozorčić:

Klikom na "plus" u kućići All members pojavljuje se lista županija, Šibensko-kninska je na 2. strani:

Klikom u plus kod (15) Šibensko-kninske županije prikazuje se lista gradova i općina u toj županiji:

Sada smo vidjeli da smo sve dobro odabrali te trebamo kliknuti u Primjeni iako ništa nećemo mijenjati (jer ćemo inače, kad budemo preuzimali podatke u Excelu, dobiti praznu tablicu).

Dodatak 2 – Definicije pojmove korištenih u aplikaciji Statistika – on line

Nezaposlenom osobom, prema članku 10. *Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti*, smatra se osoba evidentirana u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, sposobna ili djelomično sposobna za rad, koja nalazi se u dobi od 15 do 65 godina, nije u radnom odnosu, aktivno traži posao, raspoloživa je za rad te ako:

ne ostvari mjesecni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ne ostvari mjesecni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podataka o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini

nema registrirano trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno nema više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi

nije član zadruge

nije predsjednik, član uprave ili izvršni direktor trgovačkog društva ili upravitelj zadruge

nema registrirani obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva

ne obavlja domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu

nije osigurana kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom osiguranju

nije zaposlena prema posebnim propisima

nije korisnik mirovine, osim korisnika mirovine koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad odnosno korisnika mirovine koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti i korisnika obiteljske mirovine kojemu se ta mirovina ne isplaćuje

ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu

nije osigurana na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove

nema utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju

nije redoviti učenik ili student.

Podaci o broju registriranih nezaposlenih osoba prikazuju se sa stanjem posljednjeg dana u mjesecu. Godišnji prosjek izračunava se metodom aritmetičke sredine mjesecnih stanja.

Ulasci u evidenciju obuhvaćaju novoprijavljene nezaposlene osobe koje su se prijavile Hrvatskom zavodu za zapošljavanje i ušle u evidenciju nezaposlenih osoba.

To mogu biti osobe koje su neposredno prije prijavljivanja završile redovito školovanje i traže prvo zaposlenje, osobe koje su prethodno radile i dolaze izravno iz radnog odnosa ili nekog drugog oblika

aktivnosti, ali i osobe koje traže zaposlenje nakon neaktivnosti koja je trajala duže od tri mjeseca (uključuje i domaćice, osobe na dragovoljnom odsluženju vojnog roka, osobe koje su bile uključene u obrazovanje po mjerama aktivne politike zapošljavanja te korisnici rodiljnih i roditeljskih potpora).

Podaci o ulascima u evidenciju predstavljaju ukupan broj novoprijavljenih osoba u tijeku mjeseca ili razdoblja (npr. godine).

Izlasci iz evidencije – prema članku 17. *Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti*, Zavod prestaje u evidenciji voditi osobu kao nezaposlenu, ako ta osoba:

zasnuje radni odnos

ostvari mjesecni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesecni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podataka o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini

obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi

registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno stekne više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi

postane član zadruge

postane predsjednik uprave, član uprave ili izvršni direktor trgovačkog društva ili upravitelj zadruge

registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva

obavlja domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu

postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju

zaposli se prema posebnim propisima

ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje ili ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti

ima utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju

obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa prema posebnim propisima

ostvari prava na rodiljnu, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada odnosno rodiljnu, roditeljsku posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu

postane redoviti učenik ili student

nastupi na dragovoljno služenje vojnog roka

bude pritvorena

nastupi na izdržavanje kazne zatvora

navrši 65 godina života

odbije se uključiti u obrazovanje i osposobljavanje ili bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje koje je sukladno njezinim procijenjenim psihofizičkim mogućnostima organizirao odnosno troškove snosi Zavod u cilju povećanja njezine mogućnosti zapošljavanja

ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad te ne obavlja aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu

postane osiguranik produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove

odjavi se s evidencije

u potpisanoj izjavi iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona navede neistinite podatke

ne prihvati ponuđena zaposlenja u okviru stečene stručne spreme i radnog iskustva do utvrđivanja profesionalnog plana iz članka 24.a ovog Zakona, a nakon toga ponuđena zaposlenja iz utvrđenog profesionalnog plana ili ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca, osim ako odbije zaposlenje iz razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima.

Dakle, osoba izlazi iz evidencije kada se zaposli na temelju radnog odnosa ili na temelju drugih poslovnih aktivnosti te kada se briše iz evidencije Zavoda zbog ostalih razloga.

Podaci o izlascima iz evidencije predstavljaju ukupan broj osoba koje su u tijeku mjeseca ili razdoblja (npr. godine) izašle iz evidencije Zavoda.

Slobodna radna mjesta – prema članku 32. *Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti*, poslodavac može potrebu za radnikom dostaviti Zavodu osobno, poštom, elektroničkim putem ili na drugi način. Poslodavac, uz prethodnu registraciju, može svoju potrebu za radnikom dostaviti i u obliku oglasa putem web-stranice Zavoda (<http://burzarada.hzz.hr>) popunjavajući predviđeni web-obrazac.

Slobodna radna mjesta predstavljaju ukupan broj radnika koje su poslodavci tražili u tijeku mjeseca ili razdoblja (npr. godine). Podaci razvrstani prema prostornim jedinicama prikazuju broj traženih radnika prema mjestu zaprimanja prijave potrebe za radnikom. Prikazuju se i potrebe za zapošljavanjem radnika u drugim članicama Europske unije prijavljene kroz aktivnosti Europske mreže javnih službi za zapošljavanje (EURES).

Osobe s invaliditetom su osobe s tjelesnom invalidnošću, osobe s kroničnim bolestima, osobe s oštećenjima sluha, osobe s oštećenjima vida, osobe s intelektualnim poteškoćama i osobe s višestrukim oštećenjima. U skupinu osoba s invaliditetom, prema nekim autorima, spadaju i osobe s teškoćama u glasovno-govornoj komunikaciji te osobe s psihičkim i organskim smetnjama.

Nezaposlene osobe s invaliditetom su osobe evidentirane u Zavodu kao nezaposlene.

Hrvatski branitelji su osobe koje su prema odredbama *Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskoga rata i članova njihovih obitelji* (Narodne novine, br. 174/04, 92/05, 107/07) stekle status branitelja. Nezaposleni hrvatski branitelji su osobe evidentirane u Zavodu kao nezaposlene na kraju izvještajnog mjeseca.

Pomoć pri interpretaciji podataka Kako bi interpretacija podataka bila jednostavnija i točnija, u nastavku se nalaze objašnjenja pojedinih obilježja i popis primijenjenih klasifikacija.

Objašnjenje obilježja

Godina – Mjesec – u bazi podataka nalaze se podaci po mjesecima od 2004. godine. Tijekom pretraživanja, podaci se mogu prikazati na mjesecnoj ili godišnjoj razini. Također, podaci se mogu odnositi i na odabранo razdoblje, koje se određuje pomoću filtra.

Obilježje **Godina – Mjesec obvezno** treba postaviti u jedno od područja izvještaja (redak, stupac, filter). U suprotnom, podaci će se odnositi na cijelokupno stanje u bazi podataka.

Kod *Registrirane nezaposlenosti* mjesecni podatak predstavlja stanje nezaposlenosti posljednjeg dana u mjesecu, a godišnji podatak predstavlja prosjek mjesecnih stanja dobiven metodom aritmetičke sredine. Ako se odabran razdoblje razlikuje od godišnjeg, podatak predstavlja prosjek odabranog razdoblja.

Kod kategorija *Ulasci u evidenciju, Izlasci iz evidencije i Slobodna radna mjesta* mjesecni podatak predstavlja ukupan broj ulazaka, izlazaka ili traženih radnika tijekom mjeseca. Podatak na godišnjoj razini predstavlja kumulativ ili zbroj mjesecnih podataka. Zbroj se može odnositi i na odabran razdoblje ako se ono razlikuje od godišnjeg.

Spol – obilježje obuhvaća dva modaliteta: muškarci i žene.

Dob – za prikaz nezaposlenih osoba prema dobi koriste se petogodišnje dobne skupine: 15–19, 20–24, 25–29, 30–34, 35–39, 40–44, 45–49, 50–54, 55–59 i 60 i više.

Razina obrazovanja obuhvaća obrazovne skupine prema *Nacionalnoj standardnoj klasifikaciji obrazovanja (NSKO)*:

Bez škole i nezavršena osnovna škola

Osnovna škola

Srednja škola

Srednja škola za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike

Srednja škola za zanimanja u trajanju od 4 i više godina

Gimnazija

Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola

Fakultet, akademija, magisterij, doktorat.

Radni staž – prema prethodnom radnom iskustvu razlikuju se osobe koje nemaju radnog iskustva (bez staža), tj. traže prvo zaposlenje i osobe koje su prethodno radile. Radno iskustvo je prikazano prema dužini radnog staža u ovim skupinama: Bez staža, Do 1 god., 1–2 god., 2–3 god., 3–5 god., 5–10 god. i Preko 10 godina.

Trajanje nezaposlenosti je obilježje koje pokazuje koliko je vremena nezaposlena osoba provela u evidenciji Zavoda od trenutka njezinog ulaska u evidenciju do izvještajnog datuma (kod *Registrirane nezaposlenosti*) ili do datuma izlaska iz evidencije (kod kategorije *Izlasci iz evidencije*).

Podaci su smješteni u vremenske skupine: Do 3 mj., 3 – 6 mj., 6 – 9 mj., 9 – 12 mj., 1 – 2 g., 2 – 3 g., 3 – 5 g., 5 – 8 g. te 8 i više godina. Osobe do 12 mjeseci provedenih u evidenciji Zavoda su kratkotrajno nezaposlene osobe, a osobe s više od 12 mjeseci spadaju u kategoriju dugotrajno nezaposlenih osoba.

Prostorna jedinica (regija, županija) je obilježje koje omogućava prikaz podataka prema prostornom rasporedu. Podaci se prikazuju po županijama u skladu sa *Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj*.

Županije su grupirane u dvije statističke regije, Jadranska Hrvatska i Kontinentalna Hrvatska, u skladu s *Nacionalnom klasifikacijom prostornih jedinica za statistiku 2012*. (Narodne novine, br. 96/12).

Općina – grad stanovanja – podaci o nezaposlenim osobama, ulascima i izlascima iz evidencije prikazuju se prema općinama i gradovima stanovanja u skladu sa Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Uz naziv općine/grada nalazi se šifra grada/općine i šifra pripadajuće županije.

Zanimanje – podaci se prikazuju po skupinama zanimanja, dok se pojedinačno zanimanje može dobiti pomoću tražilice zanimanja. Zanimanja su određena prema *Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NKZ)*.

Ekonomski djelatnosti – podaci se prikazuju po područjima djelatnosti (jednoslovna oznaka) iz *Nacionalne klasifikacije djelatnosti (NKD)*. Do kraja 2009. godine u uporabi je bila klasifikacija inačice 2002 (NKD 2002), a od siječnja 2009. godine u uporabi je inačica 2007 (NKD 2007). Za statističke i analitičke potrebe, podaci se u 2009. godini istodobno prikazuju po obje inačice.

Kod registrirane nezaposlenosti i ulazaka u evidenciju, po djelatnostima su razvrstane nezaposlene osobe koje imaju prethodno radno iskustvo, pri čemu je djelatnost određena prema poslodavcu kod kojeg je osoba ostvarila posljednji radni odnos. Kod izlazaka iz evidencije, po djelatnostima (djelatnost poslodavca) su razvrstane osobe koje su se zaposlike na temelju radnog odnosa.

Status prije ulaska u evidenciju je obilježje koje pokazuje status aktivnosti nezaposlene osobe prije prijavljivanja na Zavod. Statusom se prikazuju osobe koje su neposredno prije prijavljivanja radile i dolaze izravno iz radnog odnosa, osobe koje su obavljale druge poslovne aktivnosti, osobe koje su se bavile individualnom poljoprivredom, osobe koje su završile redovito školovanje i traže prvo zaposlenje te osobe koje traže zaposlenje nakon neaktivnosti koja je trajala najmanje tri mjeseca.

Razlog prestanka radnog odnosa – po ovom obilježju su razvrstane osobe koje su prethodno bile zaposlene na temelju radnog odnosa, pri čemu je kriterij razvrstavanja posljednji radni odnos.

Razlozi su prestanka radnog odnosa: poslovno uvjetovani otkaz, prestanak rada poslodavca, istek ugovora o radu na određeno vrijeme, istek ugovora o radu na sezonskim poslovima, sporazumno prestanak radnog odnosa, otkaz od strane radnika i ostali razlozi koji obuhvaćaju sve ostale razloge prema *Zakonu o radu*.

Kategorija "Ne odnosi se" prikazuje osobe bez radnog iskustva, pa prema tome i bez razloga prestanka radnog odnosa.

Vrsta izlaska iz evidencije – ovim obilježjem određuje se žele li se prikazati podaci o zapošljavanju s evidencije Zavoda na temelju radnog odnosa ili na temelju drugih poslovnih aktivnosti te podaci o brisanima iz evidencije zbog ostalih razloga.

Druge poslovne aktivnosti uključuju izlazak iz evidencije zbog registriranja trgovačkog društva ili druge pravne osobe (ili ostvarivanje 25 % udjela u istima), registriranja obrta, slobodnog zanimanja ili djelatnosti poljoprivrede i šumarstva, prijavljivanja na poljoprivredno osiguranje po propisima o mirovinskom osiguranju, zapošljavanja prema posebnim propisima, ostvarivanja mjesecnog primitka (dohotka) koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini te zbog stručnog sposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa. U ovu kategoriju uključene su i osobe koje su postale predsjednik uprave, član uprave ili izvršni direktor trgovačkog društva, član ili upravitelj zadruge te osobe koje su postale osiguranici produženog mirovinskog osigurana na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

Podaci o zapošljavanju na temelju drugih poslovnih aktivnosti dostupni su od siječnja 2011. godine, a u godinama prije toga, pribrojeni su podacima o brisanima iz evidencije zbog ostalih razloga.

Razlog izlaska iz evidencije – razlozi zbog kojih osoba izlazi iz evidencije nezaposlenih grupirani su u pet skupina: zapošljavanje, koje uključuje zapošljavanje na temelju radnog odnosa i na temelju drugih poslovnih aktivnosti, izlaz iz radne snage, odjava s evidencije, nepridržavanje zakonskih odredbi i ostali razlozi.

Vrsta zaposlenja – ovo obilježje s dva modaliteta, na neodređeno i na određeno vrijeme, odnosi se na zaposlene s evidencije Zavoda na temelju radnog odnosa.

Sezonsko zapošljavanje – od ukupno zaposlenih osoba s evidencije Zavoda na temelju radnog odnosa, pomoću ovog obilježja, mogu se dobiti podaci o zapošljavanju na sezonskim poslovima.

Zapošljavanje u inozemstvu – od ukupno zaposlenih osoba s evidencije Zavoda na temelju radnog odnosa, pomoću ovog obilježja, mogu se dobiti podaci o zapošljavanju u inozemstvu posredovanjem Zavoda.

Klasifikacije

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2002 (NKD 2002) (Narodne novine, br. 13/03) je statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti usklađena s međunarodnom klasifikacijom NACE Rev. 1.1., a u službenoj je primjeni bila do 31. prosinca 2009. godine.

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007 (NKD 2007) (Narodne novine, br. 58/07, 72/07) je nova inačica statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti koja je usklađena s europskom klasifikacijom NACE Rev. 2. U službenoj je primjeni od 1. siječnja 2009. godine.

Za statističke i analitičke potrebe službene statistike Republike Hrvatske u prijelaznom se razdoblju (tijekom 2009. godine) istodobno koriste obje inačice klasifikacije.

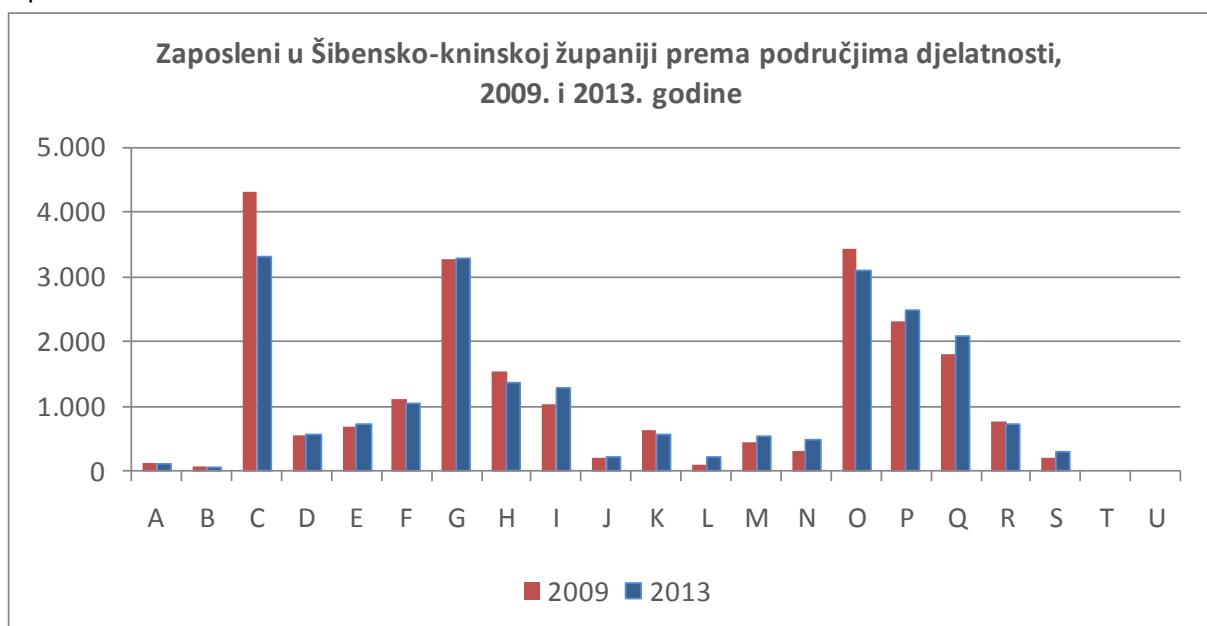
Nacionalna klasifikacija zanimanja 2010 (NKZ 10) (Narodne novine, br. 147/10, 14/11) predstavlja normu za iskazivanje podataka po zanimanjima. Izrađena je primjenom načela i sustava *Međunarodne standardne klasifikacije zanimanja* (ISCO-08), čime je omogućena usporedivost podataka na međunarodnoj razini. Prema Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja, zanimanje je definirano kao skup poslova i radnih zadataka koji su svojim sadržajem i vrstom organizacijski i tehnološki toliko srodni i međusobno povezani da ih obavlja jedan izvršitelj koji posjeduje odgovarajuća znanja, sposobnosti i vještine. Zanimanja nezaposlenih osoba određuju se prema poslovima koje osobe traže, a iskazuju ih u profesionalnom planu, ili prema poslovima koje su obavljale prije ulaska u nezaposlenost. Kod nezaposlenih osoba bez radnog iskustva, zanimanja se određuju prema sposobljenosti za rad, tj. zvanju. Nezaposlenoj se osobi na taj način može odrediti i nekoliko zanimanja, a statistički se prikazuje prvo, odnosno prioriteno zanimanje utvrđeno profesionalnim planom. Prioriteno zanimanje nezaposlene osobe koristi se i kod prikaza zaposlenih s evidencije Zavoda prema zanimanjima.

Nacionalna standardna klasifikacija obrazovanja (NSKO) (Narodne novine, br. 105/01) rabi se za prikazivanje podataka prema obrazovanju, odnosno prema razini obrazovanja. Usklađena je s klasifikacijom ISCED-97 koja omogućava usporedivost podataka o obrazovanju na međunarodnoj razini. UNESCO je krajem 1997 godine prihvatio revidiranu *Međunarodnu klasifikaciju obrazovanja* (*International Standard Classification of Education – ISCED-97*) kao međunarodni standard za prikupljanje i prezentiranje podataka o obrazovanju.

PRILOG 2. OBILJEŽJA TRŽIŠTA RADA U ŠIBENSKO-KNINSKOJ ŽUPANIJI

1.1 Najvažnija područja djelatnosti prema zaposlenosti u Šibensko-kninskoj županiji i dinamika njihovog rasta od 2009.-2013. godine

Na slici ispod prikazan je broj zaposlenih prema područjima djelatnosti u Šibensko-kninskoj županiji i to u 2009. i 2013. godini. Kao što se može primjetiti na slici u Šibensko-kninskoj županiji u petogodišnjem razdoblju prema zaposlenosti najvažnija su tri područja djelatnosti: Prerađivačka industrija, Trgovina i Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje. U drugoj skupini po broju zaposlenih slijede: Obrazovanje i Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. U trećoj skupini po broju zaposlenih slijede: Prijevoz i skladištenje, Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i Građevinarstvo. Dalje slijede područja djelatnosti u kojima ima relativno mali broj zaposlenih.

Izvor: podaci prikupljeni iz Priopćenja 9.2.4 Državnog zavoda za statistiku

Legenda:

- A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
- B - Rudarstvo i vađenje
- C - Prerađivačka industrija
- D - Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
- E - Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša
- F - Građevinarstvo
- G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala
- H - Prijevoz i skladištenje
- I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
- J - Informacije i komunikacije
- K - Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
- L - Poslovanje nekretninama
- M - Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
- N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
- O - Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje
- P - Obrazovanje
- Q - Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
- R - Umjetnost, zabava i rekreacija
- S - Ostale uslužne djelatnosti

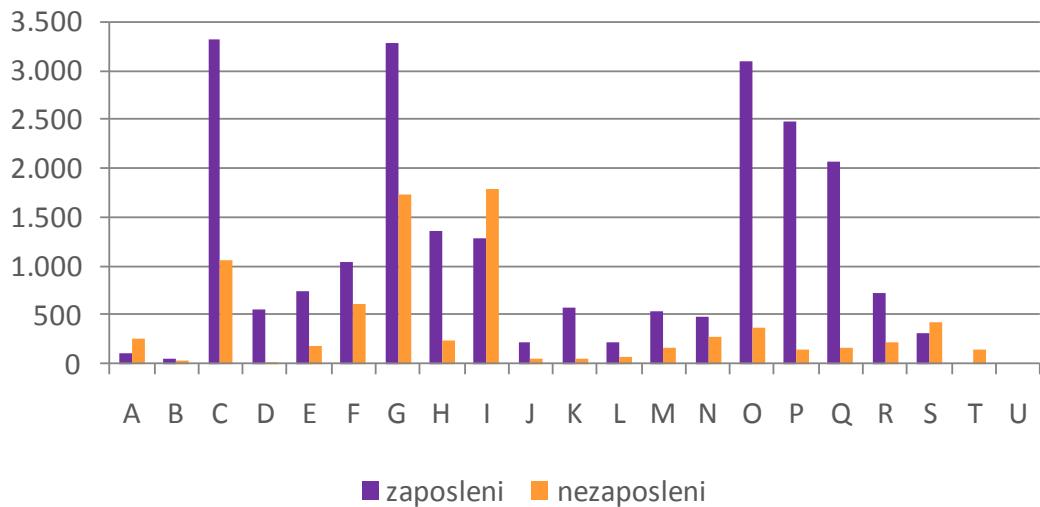
II. Djelatnosti u nepravitočiličnim organizacijama i tijela:

Kada zaposlenost promatramo kroz dinamiku broja zaposlenih u petogodišnjem razdoblju, možemo primjetiti da je broj zaposlenih u gore spomenutim važnijim područjima djelatnostima pao u Prerađivačkoj industriji, Javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju i Prijevazu i skladištenju, dok je nešto porastao u Obrazovanju, Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi i Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

1.2 Radna snaga u Šibensko-kninskoj županiji prema područjima djelatnosti u 2013. godini

Prvo ćemo se podsjetiti da radnu snagu čine zaposleni i nezaposleni. Na slici ispod prikazan je broj zaposlenih i nezaposlenih prema područjima djelatnosti u Šibensko-kninskoj županiji u 2013. godini. Prije smo govorili o broju zaposlenih prema područjima djelatnosti u Šibensko-kninskoj županiji i vidjeli smo koje su djelatnosti najvažnije prema tom kriteriju. Možemo primjetiti da se i što se tiče nezaposlenosti mogu uočiti djelatnosti po važnosti. Tako možemo vidjeti da najviše nezaposlenih ima u Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i Trgovini. Nešto manja nezaposlenost može se vidjeti u Prerađivačkoj industriji i Građevinarstvu. Dalje sljede djelatnosti s relativno malom nezaposlenosti.

Radna snaga u Šibensko-kninskoj županiji po područjima djelatnosti, 31.03.2013.

Izvor: podaci o zaposlenima prikupljeni iz Priopćenja 9.2.4 Državnog zavoda za statistiku a o nezaposlenima preuzeti iz Statistike on-line Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

1.3 Kretanje broja nezaposlenih u Šibensko-kninskoj županiji

Na slici ispod prikazan je ukupni broj nezaposlenih u Šibensko-kninskoj županiji po mjesecima od siječnja 2009. do ožujka 2014. godine. Lako se može uočiti da je nezaposlenost a time i zaposlenost veoma obilježena sezonskim oscilacijama. Osim toga, možemo primjetiti da je nezaposlenost od 2012. godine u rastu.

Izvor: Statistika on-line Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

PRILOG 3. PRIJEDLOG UPITNIKA ZA ANKETU POTREBA POSLODAVACA

OSNOVNE INFORMACIJE O POSLOVNOM SUBJEKTU

1. Koje je pretežito područje djelatnosti kojim se Vaše poduzeće/organizacija/institucija bavi?
 - a) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
 - b) Rudarstvo i vađenje
 - c) Prerađivačka industrija
 - d) Opskba el. energijom, plinom i parom
 - e) Itd.
2. Koliko zaposlenika ima Vaše poduzeće/organizacija/institucija u Šibensko-kninskoj županiji / gradu Kninu?
 - a) Mikro poduzeća (<10)
 - b) Mala poduzeća (10-49)
 - c) Srednja (50-249)
 - d) Velika (250+)

ZAPOŠLJAVANJE

- 3. Jeste li zapošljavali nove radnike u zadnje 2 godine?**

- a) Da
- b) Ne

- 4. Ako ne zašto?**

- 5. Ako da, jeste li pri tome pretežito zaposlili osobe koje su tek izašle iz redovitog školovanja?**

- a) Da
- b) Ne

- 6. Ukoliko da, kako biste ocijenili pripremljenost takvih radnika?**

- a) Veoma dobra
- b) Dobra
- c) Loša
- d) Veoma loša
- e) (Ne znam)
- f) (Ima previše različitih slučajeva da bi mogli dati jedinstvenu ocjenu)

**7. Ako je pripremljenost loša, molimo izaberite odgovor koji najbliže opisuje Vašu situaciju
(moguće više odgovora)**

- a) Nedostatak traženih vještina ili kompetencija (npr. tehničke ili vještine specifične za posao, IT vještine, vještine rješavanje problema, problemi timskog rada)
 - b) Slabo znanje o traženom zanimanju
 - c) Nedostatak logičkog razmišljanja
 - d) Loš stav/osobnost, nedostatak motivacije (npr. loša radna etika, točnost, izgled, ponašanje)
 - e) Nedostatak radnog iskustva
 - f) Neprihvaćanje autoriteta
 - g) Drugo _____
-

8. Jeste li imali problem pronaći odgovarajuće zaposlenike za obavljanje novih aktivnosti u Vašem poduzeću/organizaciji/instituciji?

- a) Da
- b) Ne

9. Ukoliko imate problem pronalaženja odgovarajućih radnika, što bi najbliže opisalo problem?

- a) Mali broj prijava na oglas za zapošljavanje osoba s odgovarajućim zanimanjem
 - b) Nedovoljno radno iskustvo
 - c) Nedovoljan broj ljudi zainteresiranih za obavljanje tih poslova
 - d) Nedovoljan broj ljudi s odgovarajućom motivacijom ili osobnosti za obavljanje tih poslova
 - e) Nedovoljne kvalifikacije za obavljanje tih poslova
 - f) Uvjeti koje poduzeće/organizacija/institucija nudi nisu dovoljno interesantni
 - g) Posao uključuje smjenski rad/društveno teže uklopivo radno vrijeme
 - h) Prejaka konkurenca poslodavaca
 - i) Udaljena lokacija/loša prometna povezanost
 - j) Loša perspektiva za napredovanje u karijeri/nedostatak dalnjih mogućnosti
 - k) Drugo _____
-

10. Ako su vam nedostajali radnici određenih zanimanja, molimo vas navedite koja sva zanimanja (odnosno koja znanja u pojedinim zanimanjima) niste mogli pronaći.

11. Da li planirate u ovoj godini zapošljavati radnike?

- a) Da
- b) Ne

12. Ako da, radnike kojih zanimanja i kojih konkretnih kompetencija?

VJEŠTINE I ZNANJA

13.Ukoliko ste se susretali s problemom neodgovarajućih vještina kod svojih zaposlenika, molimo odaberite što najbolje opisuje uzrok problema s kojima ste se susretali (*moguće više odgovora*)

- a) Novo osoblje
- b) Nedostatak motivacije kod radnika
- c) Radnici su pohađali osposobljavanje ali se njihova produktivnost nije u dovoljnoj mjeri povećala
- d) Uvođenje novih načina poslovanja/novih tehnologija
- e) Radnici nisu dobili odgovarajući trening/osposobljavanje
- f) Nismo u mogućnosti zaposliti radnike s odgovarajućim vještinama
- g) Razvoj novih proizvoda i usluga
- h) Problem zadržavanja postojećih radnika

14. Je li Vaše poduzeće redovno ispituje potrebe za vještinama i obukom kod zaposlenika?

- a) Da
- b) Ne

15. Jeste li imali problem pronaći odgovarajući trening ili predavače za podučavanje o novim aktivnostima kojima se Vaše poduzeće/organizacija/institucija bavi?

- a) Da
- b) Ne

16. Da li za Vaše zaposlenike potrebno je znanje rada na računalu?

17. Ako da, koja razina poznавања рада на рачуналу је потребна за послове на којима Ваши зaposlenici rade и koliko takvih radnika има према разини познавања рада на рачуналу:

- a) Osnovno - unos podataka, primanje i slanje e-mail poruka, štampanje _____ (broj radnika)
- b) Umjereno - korištenje MS Worda i MS Excela _____(broj radnika)

- c) Kompleksno – analiziranje informacija ili dizajniranje, uključujući računalno potpomognuto dizajniranje; korištenje statističkih paketa _____(broj radnika)
- d) Napredno – programiranje softwera, upravljanje računalnim mrežama _____(broj radnika)
- 18. U poslovima koji se obavljaju u Vašem poduzeću/organizaciji/instituciji, koliko je važno da vaši zaposlenici imaju razvijene prezentacijske i komunikacijske vještine?**
- a) Vrlo važno
- b) Donekle važno
- c) Nije važno
- d) Ne znam
- 19. U poslovima koji se obavljaju u Vašem poduzeću/organizaciji/instituciji, koliko je važno da vaši zaposlenici imaju razvijene prodajne vještine?**
- e) Vrlo važno
- f) Donekle važno
- g) Nije važno
- h) Ne znam
- 20. Koji jezici i koja razina znanja jezika u Vašem poduzeću/organizaciji/instituciji su potrebni za obavljanje poslova:**
- a) Engleski jezik _____
- b) Njemački jezik _____
- c) Talijanski jezik _____
- d) Francuski jezik _____
- e) Ruski jezik _____
- f) Drugi _____
- 21. Koje su ostale vještine i specifična znanja koja Vaši zaposlenici moraju imati kako bi obavljali poslove u Vašem poduzeću/organizaciji/instituciji?**
-
-
-
-
-